PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto IX - Stev. 11 (2321) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr. TRST, torek 13. januarja 1953 Cena 20 lir

ČITATELJI IN NAROČNIKI!

Kdor poravna celoletno naročnino za l. 1953 v znesku 3.200 lir pred 31. t. m. prejme v dar lepo slovensko knjigo!

Za dosledno izvedbo volilnega programa LSS

V obrambi gospodarskih, socialnih in narodnih interesov našega podeželskega prebivalstva so skupine, ki sestavljajo Listo slovenske skupnosti, pred lanskimi volitvami sestavile in podpisale program, s katerim so nato šle v volilno borbo. V občinah, kjer je Lista slovenske skupnosti zmagala, so izvoljeni občinski svetovalci pričeli praktično izvajati programska načela in so pri svojem delu dosegli že v prvih mesecih lepe uspehe. Lahko rečemo, da ni točke v omenjenem programu, ki ne bi v praksi prišla do izraza bodisi na eni bodisi na drugi seji občinskih svetov v Nabrežini, Zgoniku in na Colu.

Osvobodilna fronta je v tem času igrala nad vse važno vlogo tako pri vsakodnevnem delu na terenu kakor tudi po svojih zastopnikih v okviru LSS na zasedanjih občinskih svetov. Uspehi, ki jih je pri tem delu dosegla so močno utrdili njen položaj med našim podeželskim prebivalstvom. Toda pri tem se postavlja vprašanje: Ali je OF napravila vse, da bi zadostila vsem zahtevam in potrebam domačega prebivalstva? Ali so člani OF in njeni predstavniki v občinskih svetih storili vse v obrambo gospodarskih, socialnih in narodnostnih pravic slovenskega prebivalstva? Skušajmo dati odgovor na to vprašanje in iz njega potegniti določene zaključke.

O vseh teh vprašanjih, predvsem pa o bodočih nalogah za dosledno izvedbo programa Liste slov. skupnosti so v nedeljo razpravljali na svojem sestanku občinski svetovalci podeželskih občin ob sodelovanju vodilnih predstavnikov Osvobodilne fronte. V naslednjem povzemamo glavne misli in sklepe, ki so na sestanku prišli do izraza.

Najvišji, pa čeprav samo upravni organ ki ga imamo Slovenci, so naši podeželski občinski sveti. Poleg vprašanj upravnega značaja, ki jih že tak predvideva zakon, so se naši občinski sveti že večkrat postavili v obrambo narodnostnih pravic Slovencev, kot nam to dokazuje n. pr. sramotna afera z nabrežinskimi tabami, ko so vsi občinski sveti izrazili na nedvoumen način svojo solidarnost s prizadetim prebivalstvom devinsko - nabrežinske občine. Ko je suša hudo prizadela kmečko prebivalstvo, so naši občinski sveti zahtevali od odgovornih oblasti, da priskočijo prizadetim na pomoč in je ta intervencija dosegla, da so kmetom vsaj delno pomagali. Občinski sveti so postavili zahtevo po imenovanju slovenskih strokovnjakov ki naj bi pod okriljem Kmetijskega nadzorništva pomagali in svetovali našim kmetovalcem. V devinsko-nabrežinski občini ki je najbolj izpostavljena pritisku italijanskega iredentizma, se je občinski svet večkrat postavil po robu naklepom šovinistov glede razlaščanja slovenske zemlje in zahteval razveljavitev rasističnih zakonov, ki so še sedaj v veljavi. Toda pri vsem tem se je poslovanje občin in razpravljanje na zasedanjih občinskih svetov omejilo v glavnem le na vprašanja, ki jih določa občinski zakonik.

Samouprava

Čeprav občinski zakonik ne predvideva določenih postavk, je naloga občinskih svetovalcev, da razpravljajo tudi o takih vprašanjih, ki so v interesu občine in v interesu prebivalstva sploh. Eno izmed takih vprašanj, ki je sicer tudi v programu LSS, je vprašanje občinske samouprave. O tem se je v podeželskih občinskih svetih doslej le malo govorilo, kar je sicer razumljivo, kajti občine so v večini primerov prevzeli v upravo ljudje, ki so bili premalo poučeni. Toda v času, ki je potekel od volitev, so se upravitelji lahko dodobra seznanili z občinskim poslovanjem in je prišel čas, da se tudi to vprašanje prično sistematično obravnavati. Znano je, da so vse naše občine pasivne, kar pomeni, da so vezane bodisi na Zavezniško vojaško upravo, ki krije primanjkljaje, bodisi na predsedstvo cone, ki določa, kako naj se krediti uporabljajo. Kdor ima torej v rokah platno, lahko po mili volji striže.

Finančno-gospodarska osamosvojitev občin je torej v splošnem interesu domačega prebivalstva. Vprašanje je le kako naj pride do take osamosvojitve, ko pa gredo številke, ki kažejo deficit, v težke milijone. Rešitev tega problema ni enostavna in se zanj ne more napraviti enoten recept, po katerem naj bi se posamezne občinske uprave ravnale. Vsaka občina ima svoje specifične pogoje, le v nekaterih točkah bi kakšna konkretna akcija lahko združila vse prizadete občinske uprave. Naj navedemo nekaj primerov: v devinsko-nabrežinski občini so pogoji za razvoj turizma ugodni in bi jih občinska uprava lahko do skrajnosti izkoristila. Predstavnik OF v občinskem svetu je na neki seji že predlagal nekaj konkretnih predlogov, a so bili samo vzeti na znanje in se o njih ni razpravljalo. V devinsko-nabrežinski občini prihaja v poštev tudi kamnoseška industrija, kar velja tudi za repentaborsko občino itd. Kot skupno akcijo v interesu občinskega gospodarstva naj navedemo za primer ustanovitev občinskega avtobusnega podjetja, ki bo neposredno služilo vaščanom.

Socialna vprašanja

Finančno-gospodarska osamosvojitev občin je torej možna, dolžnost občinskih uprav in občinskih svetovalcev bi torej bila, da odkrijejo in predlagajo v izvedbo vse načrte, ki stremijo za tem ciljem. Toda s tem vprašanjem je povezano še drugo, namreč dvig življenjske ravni domačega prebivalstva, borba za izboljšanje kmečkega gospodarstva ter reševanje socialne problematike.

Menda ni treba posebej poudarjati, da bi izboljšanje gospodarskega in socialnega položaja prebivalstva ugodno vplivalo tudi na gospodarsko osamosvojitev posameznih občin. Glede tega so svetovalci v naših občinskih svetih doslej le malo storili, pa tudi občinski odbori niso pokazali nobene iniciative, da bi načeli to vprašanje.

Res je, da noben občinski zakonik ne predpisuje občinskemu svetu ali odboru, da se bavi s takimi vprašanji. Res je pa tudi, da zakonik tega ne prepoveduje. Toda v interesu občine je, da občinski svet in občinska uprava kar najbolj posežeta na to področje in skušata vsakodnevno z nasveti in konkretnim delom na terenu doseči izboljšanje gospodarskega in socialnega položaja domačega prebivalstva. Z vprašanjem položaja delavcev v podeželskih občinah in socialne problematike sploh, se ni doslej razpravljalo na nobeni seji občinskih svetov čeprav zahteva to vprašanje še poseben študij. Čeprav tudi to ne spada v direktno kompetenco občinskega sveta je n. pr. tržaški občinski svet posvetil prav temu vprašanju precej časa, kar dokazuje, da so brezposelnost in ostali pojavi, ki so s tem v zvezi, pereč problem, ki vpliva tudi na gospodarsko stanje v občini. V podeželskih občinah je prav vprašanje brezposelnosti zelo hudo, saj je samo na uradu za delo v Nabrežini vpisanih več ko 4000 brezposelnih delavcev. Temu vprašanju velja torej posvetiti posebno pozornost saj gre za dvig življenjske ravni prebivalstva in s tem gospodarske utrditve posamezne občine.

Tudi na političnem področju je Osvobodilna fronta v zadnjih mesecih dosegla precejšnje uspehe. Predvsem moramo poudariti njeno borbo za enotnost z vsemi tistimi naprednimi silami, ki se borijo za interese Slovencev in delovnega ljudstva sploh. Kljub temu pa bi lahko bili uspehi še večji, če bi člani OF pa tudi njeni predstavniki v občinskem svetu bili več med domačim prebivalstvom ter konkretno na terenu razpravljali o vsakodnevnih problemih. V zgoniški občini so vprašanje povezave med upravitelji občine in občinarji deloma rešili z uvedbo vaških sestankov, na katerih je župan podal poročilo o dosedanjem upravljanju občine ter se v diskusiji seznanil s podrobnimi vprašanji, ki težijo vaščane. Tak način povezave med upravitelji občine in občinarji bi morali uvesti tudi drugod. Vsakodnevno in podrobno delo na terenu je za krepitev in razvoj OF, pa tudi za uveljavitev in uspehe LSS pri izvajanju občinske politike nujno potrebno.

O dolinski in miljski občini

Doslej je bilo govora le o devinsko-nabrežinski, zgoniški in repentaborski občini, torej o občinah, ki jih upravljajo svetovalci LSS, če izvzamemo devinsko-nabrežinsko občino, kjer pa je opozicija LSS tako močna, da mora občinski odbor nujno upoštevati vse predloge in nasvete, ki jih ta prinaša na sejah občinskega sveta Toda vprašanje zase se postavlja za dolinsko občino, kjer je Lista slovenske skupnosti, pa čeprav le za malenkostno število glasov izgubila občino, in je ta prišla pod kominformistično upravo Dejstvo je, da izvajajo kominformisti v dolinski občini diktatorsko in konspiratorsko občinsko politiko, ki stremi za tem da svetovalci opozicije — pa čeprav zaradi krivičnega volilnega zakona v absolutni manjšini — ne morejo nadzorovati delovanja občinske uprave. Naloga OF je prav v tem, da njeni svetovalci in člani OF razbijejo nedemokratičen sistem, ki so ga uvedli kominformisti v dolinski občini ter enehno razkrinkujejo vse mahinacije dolinskega diktatorja. Treba bo poživiti delovanje LSS, saj je za to listo glasovala polovica Brežanov in predstavljajo njeni svetovalci voljo polovice vseh občanov dolinske občine.

V dolinsko občino čedalje bolj posega industrija, ki se razvija iz območja industrijske cone. Pri tem se postavljajo razna konkretna vprašanja, kot n. pr. razlaščanje in prodaja zemlje, namestitev domačega prebivalstva v tovarnah in obratih, ki se gradijo na ozemlju dolinske občine itd. Svetovalci OF bi morali biti vedno na tekočem o teh vprašanjih ter stremeti za tem, da s svojim prizadevanjem za koristi prebivalstva pridobijo zaupanje ter s tem omajajo položaj kominformističnih diktatorjev.

Podobno velja tudi za miljsko občino. OF in svetovalci Ljudske zveze za neodvisnost v občinskem svetu bodo morali napeti vse sile, da priborijo Slovencem zanikane pravice, ki jih kominformistična uprava ne priznava Treba bo posvetiti več pažnje vprašanjem socialne problematike, ki je posebno pereča zaradi visokega števila brezposelnih v miljski občini.

Gospodarska in finančna osamosvojitev podeželskih občin, dvig življenjskega standarda domačega prebivalstva ter reševanje socialne problematike — to so tri stvari, s katerimi bi se morali podrobno pobaviti občinski sveti na prihodnjih zasedanjih, če hočemo, da bodo zastopniki ljudstva upravljali svoje občine tako, kot se zdi domačemu prebivalstvu primerno Zastopniki OF v občinskih svetih bodo streme li za tem, da se bo to uresničilo. Menimo, da bodo to storili tudi ostali svetovalci LSS in s tem dokazali, da dosledno izvajajo program s katerim so šli v volilno borbo.

EGON KRAVS

ZA OBNOVITEV POGAJANJ o avstrijski državni pogodbi

Nota treh zahodnih vlad sovjetski vladi, v kateri predlagajo, naj se namestniki zunanjih ministrov v kratkem sestanejo v Londonu

PARIZ, 12. — Predstavniki treh zahodnih držav v Moskvi so danes izročili sovjetskim oblastem note, v katerih njih vlade pozivajo Sovjetsko zvezo na obnovitev pogajanj za sklenitev avstrijske državne pogodbe.

Note treh zahodnih vlad omenjajo resolucijo, ki je bila sprejeta 20. septembra 1950 v glavni skupščini OZN in s katero se pozivajo štiri zasedbene sile v Avstriji, naj se znova potrudijo, da pride do sklenitve dogovora o besedilu avstrijske pogodbe.

Zahodne note predlagajo, naj se napravijo vsi mogoči poizkusi, da pride do sporazuma, in v ta namen predlagajo, naj bi se namesto nadaljnjega brezuspešnega izmenjavanja not v najkrajšem času sestali namestniki zunanjih ministrov, zato da se sporazumejo o pogodbi.

Kot kraj sestanka predlagajo zahodne vlade London.

De Gasperi se je vrnil v Rim

RIM, 12. — Danes opoldne se je De Gasperi vrnil iz Aten v Rim in se takoj začel ukvarjati z debato o volilnem zakonu v poslanski zbornici in z napovedano stavko železničarjev. O rezultatih svojega obiska v Grčiji je De Gasperi dejal samo, da je z njimi zadovoljen. V političnih krogih pa prevladuje mnenje, da je zunanjepolitična linija demokristjanske vlade ki teži za ponovno vzpostavitvijo vodilne vloge Italije na evropskem jugovzhodu, doživela nov neuspeh.

James Conant novi komisar ZDA v Nemčiji

WASHINGTON, 12. — General Eisenhower je danes imenoval sedanjega predsednika harvardske univerze Jamesa Bryana Conanta za novega ameriškega visokega komisarja v Nemčiji. Sedanji visoki komisar Walter J. Donnelly, ki je poklicni diplomat, je zapustil svoje mesto pretekli mesec in je odšel v Južno Ameriko, kjer se bo bavil s trgovskimi posli. Od takrat je njegove funkcije vršil njegov namestnik Sam Reber.

Novi visoki komisar ima 59 let in je znan fizik; od leta 1933 je predsednik harvardske univerze. Bil je med znanstveniki, ki so sodelovali pri izdelavi atomske bombe med zadnjo vojno.

NOVI USTAVNI ZAKON PRED ZVEZNO LJUDSKO SKUPŠČINO

Edvard Kardelj je obrazložil družbene in politične spremembe v FLRJ

Demokratične značilnosti novega ustavnega zakona - Neposredna povezava med zakonodajno in izvršno oblastjo - Zvezni izvršilni svet bo najvišji politično-upravni organ, državna uprava pa bo opravljala administrativno stran izvršne funkcije - Verjetna imena novih državnih sekretarjev v državni upravi

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 12. — Na današnjem zasedanju jugoslovanske zvezne ljudske skupščine se je nadaljevalo razpravljanje o predlogu ustavnega zakona o zveznih in republiških organih oblasti ter o predlogu zakona o izvajanju ustavnega zakona.

Skupščina je začela svoje delo s poročilom podpredsednika prezidija Moše Pijade. V svojem poročilu je Moša Pijade dejal, da sta zakonodajna odbora ljudske skupščine toplo pozdravila prvi člen ustavnega zakona, ki označuje FLRJ kot «socialistično demokratično državo suverenih in enakopravnih narodov». Zakonodajna odbora sta sprejela tudi nekaj dodatnih predlogov ljudskih poslancev k onim členom, ki govore o pravicah ljudskih poslancev, ljudskih odborov in izvršilnih svetov ljudskih republik, kakor tudi zveznega vrhovnega sodišča.

O predlogu ustavnega zakona in osnovah družbene politične ureditve FLRJ je govoril nato predsednik sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti pri zvezni vladi, Edvard Kardelj. V svoji obrazložitvi je dejal, da novi ustavni zakon ne predstavlja samo reorganizacije dosedanjega državnega sistema, temveč pomeni tudi pomembno novo državno ureditev. Struktura oblasti federacije temelji po novem ustavnem zakonu na istih načelih, na katerih je zasnovana tud organizacija ljudskih odborov in osnovnih organov ljudske oblasti.

Edvard Kardelj je dejal, da ima zvezna ljudska skupščina, ki bo delovala na osnovi novega ustavnega zakona, edina pravico, da sprejema zvezne zakone, voli in razrešuje najvažnejše zvezne organe, določa zvezni družbeni načrt in proračun, odloča o smeri zunanje in gospodarske politike ter o družbenih vprašanjih in ukrepih notranje politike v okviru federacije. Skupščina sprejema izjave in resolucije o vprašanjih, ki so v pristojnosti federacije, daje priporočila za delo državnih organov, samoupravnih ustanov in drugih organizacij ter odloča, ali se kakšno vprašanje splošnega značaja predloži v ljudski referendum.

Zvezna ljudska skupščina je dvodomni organ, ki ga sestavljata zvezni svet in svet proizvajalcev. Zvezni svet je sestavljen iz poslancev, ki so neposredno izvoljeni na osnovi splošne enake volilne pravice s tajnim glasovanjem prebivalcev po okrajih in mestih, kakor tudi iz poslancev, ki jih volijo iz vrst svojih članov republiški, pokrajinski in oblastni sveti. Svet proizvajalcev je sestavljen iz ljudskih poslancev, ki jih volijo za predstavnike svojih gospodarskih organizacij delavci in uslužbenci gospodarskih podjetij, člani kmetijskih zadrug, obrtniki in obrtniški delavci.

Volilni sistem za zvezni svet odgovarja klasičnemu volilnemu sistemu demokratičnih političnih predstavništev z nekaterimi spremembami, ki so posledica bistva jugoslovanske federacije kot enakopravne skupnosti narodov ter položaja ljudskih odborov kot osnovnih organov oblasti. Volilni sistem za svet proizvajalcev pa je popolnoma nov. Doslej ni obstajal niti v Jugoslaviji niti v drugih državah predstavniški organ takšnega sestava in pomena.

V nadaljevanju svojega poročila je Edvard Kardelj navedel, da nimata oba doma ljudske skupščine enakih pravic. Vendar v osnovnih nalogah ljudske skupščine, ki se nanašajo na volitve predsednika republike, zveznega izvršilnega sveta in vrhovnega sodišča, na vprašanje spremembe ustave, sprejemanja družbenega plana in proračuna, na vprašanja z gospodarskega področja in iz socialnega zavarovanja, sodelujeta oba doma popolnoma enakopravno. Če bi prišlo do popolnega nesoglasja med obema domoma, se ljudska skupščina v celoti razpusti.

Svet proizvajalcev ima samostojno pravico, da daje nasvete za delo gospodarskih organizacij in državnih organov ter samoupravnih ustanov v vprašanjih gospodarstva in socialnega zavarovanja, pa tudi pravico, da v okviru določbe zakonov sklepa o obveznih odločbah za delo teh organov, ustanov in organizacij.

Po novem ustavnem zakonu ne bo več prezidija ljudske skupščine kot posrednega organa med skupščino in vlado, niti ne bo več vlade kot najvišjega izvršnega in upravnega organa oblasti niti ministrstev kot najvišjih politično - upravnih resorov.

Edvard Kardelj je potem pripomnil, da je v zgodovini v težnji za demokratičnimi in protibirokratičnimi organizacijskimi oblikami bilo že več primerov ukinjanja in kritiziranja sistema kabinetov, vlad in ministrstev, tako n. pr. med francosko revolucijo. Kardelj je dejal, da je dosedanje jugoslovansko stališče izhajalo iz načel enotnosti oblasti, toda zaradi pogojev in potreb prve revolucionarne faze so se vendar dajala velika pooblastila in samostojnost upravnim organom. Zaradi tega ukinitev prezidija ljudske skupščine, vlad in ministrstev, ki jih predlaga ustavni zakon, ni samo izraz načelne privrženosti revolucionarnim demokratičnim tradicijam, temveč je tudi dokaz upravičenosti te demokratične tradicije v praksi družbenega in političnega sistema, v katerem zahtevajo novi družbeni politični odnosi na osnovi samoupravljanja prebivalcev in delovnih ljudi v krajevnih skupnostih čvrsto in dosledno povezanost zakonodajne in izvršne funkcije, pa tudi omejevanje funkcije državne uprave v administraciji.

Zvezna ljudska skupščina zaupa predsedniku republike in zveznemu izvršilnemu svetu predstavljanje zvezne države v zunanjih odnosih in v državi sami, skrb za izvajanje zakonov, nadzorstvo nad delom zvezne državne uprave in druge izvršne posle iz pristojnosti federacije. Predsednik republike in zvezni izvršilni svet, ki sta organa ljudske skupščine, izhajata iz skupščine in sta njej odgovorna. Opravljata samo tiste posle, ki spadajo v politično izvršno funkcijo, ki je določena in omejena tako z ustavnim zakonom in drugimi zakoni, kot tudi s stalnimi medsebojnimi odnosi skupščine ter predsednika republike in zvezne izvršilnega sveta.

Predsednik republike predstavlja Jugoslavijo kot državo; hkrati je tudi predsednik zveznega izvršilnega sveta in vrhovni poveljnik oboroženih sil. Predsednik republike ima samostojno pravico, da začasno zadrži akt sveta, s katerim se ne strinja. Vendar je dolžan o spornem vprašanju takoj obvestiti ljudsko skupščino, kateri je pridržana končna odločitev. Predsednik republike opravlja samostojne funkcije tudi v svetu narodne obrambe, kateremu predseduje.

Zvezni izvršilni svet je po svojih pravicah in po svojem položaju neposredni izvršni delovni organ skupščine oziroma neka vrsta političnega izvršnega odbora. Njegovo delo je, da izvaja zakone in odločbe ljudske skupščine. Svet je politično odgovoren za svoje delo skupščini in ji je dolžan o njem poročati. Skupščina lahko sprejema resolucije in priporočila izvršilnemu svetu in lahko mu svetuje, naj ukine ali spremeni, lahko pa tudi sama ukine tiste ukrepe izvršilnega sveta, o katerih sodi, da niso v skladu z zakonom.

Razen ljudske skupščine, predsednika republike in zveznega izvršilnega sveta kot izvršnih organov skupščine predvideva novi ustavni zakon tudi zvezno upravo, ki jo sestavljajo državni sekretarji, samostojne uprave ter upravne ustanove. Člani zveznega izvršilnega sveta in državna sekretarja za zunanje zadeve in za narodno obrambo so ljudski poslanci, ostali državni sekretarji, ravnatelji samostojnih uprav in upravnih ustanov pa osebe, ki imajo izključno uradniški status. Člani zvezne uprave delajo po navodilih zveznega izvršilnega sveta, ki jih postavlja, in praktično opravljajo administrativno stran izvršne funkcije.

Edvard Kardelj je dejal, da bo ustanovitev zvezne uprave ne le zmanjšalo število glavnih zveznih organov uprave, temveč tudi njihove kompetence. Za sedaj je predvidenih samo pet državnih sekretarjev, ki bodo opravljali izrazito upravne posle, ki spadajo v pristojnost federacije. Državni sekretarji in drugi organi zvezne uprave so odgovorni zveznemu svetu neposredno, ljudski skupščini pa posredno.

Ko je govoril o pravicah in dolžnosti federacije, je E. Kardelj dejal, da spadajo po ustavnem zakonu med te pravice tudi zaščita neodvisnosti in ozemeljske celovitosti zvezne države, organizacija oboroženih sil, vzdrževanje mednarodnih odnosov, zagotovitev enotnosti socialističnega družbenega ustroja in pravnega sistema, enotnosti gospodarskega sistema in plana razvoja narodnega gospodarstva kot celote, zagotovitev samoupravljanja proizvajalcev in prebivalstva ter zagotovitev demokratičnih svoboščin in pravic človeka in socialistične zakonitosti.

Izvajanje zveznih zakonov in drugi izvršni posli spadajo po pravilu v pristojnost ljudskih odborov (krajevnih organov oblasti) ter republiških organov oblasti. Zvezni organi oblasti neposredno izvajajo samo zvezne zakone ter opravljajo ostale izvršne posle samo na ustavno določenih področjih. Ustavni zakon predvideva prednost zveznih zakonov pred republiškim zakonom v primeru nesoglasja, vendar daje hkrati ljudskim republikam, ljudskim odborom in samoupravnim ustanovam možnost, da pred zvezno ljudsko skupščino načno vprašanje skladnosti zveznih ali republiških zakonov z zvezno ustavo.

E. Kardelj je nadalje dejal, da bo za izvedbo organizacije in sistema po novem ustavnem zakonu potrebna daljša doba. V najbližji prihodnosti bo prva naloga, da se sestavi novi zvezni izvršilni svet, da se ustanovijo državna tajništva, upravne ustanove, samostojne uprave in drugi organi. S tem bi bilo treba končati do volitev v novo zvezno ljudsko skupščino. Če bo sedanja ljudska skupščina sprejela novi volilni zakon z zvezni svet in svet proizvajalcev do konca prihodnjega meseca, bodo lahko volitve v novo ljudsko skupščino na ta način že sredi letošnjega maja. Med tem časom pa bodo ljudske republike sprejele svoje ustavne zakone v skladu z načeli novega zveznega ustavnega zakona.

V dobro obveščenih krogih v Beogradu zatrjujejo, da bodo ob reorganizaciji državne uprave v smislu novega državnega zakona imenovani za državnega sekretarja za zunanje zadeve Koča Popovič, sedanji načelnik generalnega štaba JLA, za sekretarja za notranje zadeve Svetislav Stefanović, sedanji pomočnik notranjega ministra, za sekretarja za proračun Kiro Gligorov, sedanji pomočnik predsednika zveznega gospodarskega sveta, za sekretarja za narodno obrambo generalni polkovnik Ivan Gošnjak, sedanji namestnik obrambnega ministra in za sekretarja za gospodarstvo Vlajko Begović, pomočnik predsednika zveznega gospodarskega sveta. Državna sekretarja Koča Popovič in Ivan Gošnjak bosta hkrati tudi člana zveznega izvršilnega sveta.

B. B.

Sklenjena je ustanovitev „Azijske socialistične konference"

Nova organizacija bo sodelovala s Socialistično internacionalo in tudi z Zvezo komunistov Jugoslavije - Smernice za gospodarski razvoj azijskih dežel in za agrarno reformo - Jugoslovanski delegat dr. A. Bebler svari pred lažnim sovjetskim pacifizmom

RANGUN, 12. - Konferenca azijskih socialističnih strank je danes na plenarni seji soglasno sklenila ustanoviti organizacijo, ki bo delovala v tesnem stiku s socialistično internacionalo ter s socialističnimi strankami neazijskih dežel in tudi z Zvezo komunistov Jugoslavije. Nova organizacija se bo imenovala «Azijska socialistična konferenca».

Sklenjeno je tudi bilo, da bo konferenca azijskih socialistov vsako tretje leto in da bodo ustanovili urad, v katerem bodo zastopane vse socialistične stranke Azije. Tajništvo azijske socialistične konference bo v Rangunu; to tajništvo bo imelo glavnega tajnika in tri pomočnike.

Odbor konference, ki proučuje gospodarska vprašanja Azije, je sprejel poročilo, v katerem so navedene smernice za gospodarski razvoj azijskih držav. Ustanovili so tudi pododbor, ki bo uredil vse dosedanje predloge za razvoj azijskega gospodarstva in bo plenarni seji predložil načrt priporočila o agrarni politiki.

Odbor za gospodarska vprašanja je sprejel tudi zahtevo za izvedbo agrarne reforme v vseh azijskih deželah. Prav tako je bila sprejeta resolucija, v kateri se predlaga ukinitev fevdalizma in razdelitev zemlje tistim, ki jo obdelujejo. V diskusiji o tem vprašanju je sodeloval tudi jugoslovanski delegat dr. Aleš Bebler. Burmska delegacija je predlagala ustanovitev azijskega gospodarskega sveta, ki bi pripravil gospodarske načrte azijskih dežel in nadzoroval njih izvajanje.

V okviru konference je bilo včeraj v Rangunu javno zborovanje, na katerem je bivši britanski ministrski predsednik Attlee izjavil, da je azijskim zahodnim državam potrebno miroljubno sodelovanje. Jugoslovanski delegat dr. Bebler je svaril pred napačnim sovjetskim pacifizmom, ki bi utegnil privesti Burmo k uničenju. Malajski delegat je pozval druge azijske države naj podpro borbo Malaje za neodvisnost.

Spor med Trumanom in petrolejskimi družbami

WASHINGTON, 12, — Predsednik Truman je danes v posebnem pismu glavnemu državnemu tožilcu Jamesu Mac Graneryju zahteval, naj pravosodno ministrstvo spremeni kazensko obtožbo proti petim največjim petrolejskim družbam v civilni postopek.

Pet največjih ameriških petrolejskih družb je bilo obtoženih obsežne monopolne dejavnosti, ki jo je razkrilo poročilo zvezne trgovinske komisije. Sedaj je predsednik Truman v omenjenem pismu pozval glavnega državnega tožilca, naj se posvetuje s predstavniki petrolejskih družb.

Truman postavlja pogoj, da morajo petrolejske družbe sodelovati v civilnem postopku. Pravni zastopniki družb so obtožili Trumana «izsiljevanja». Predstavnik družbe «Standard Oil» je izjavil da so Trumanovi pogoji nesprejemljivi. Tem izjavam se je pridružil tudi predstavnik družbe «Arabian American Oil Company».

Pravosodno ministrstvo je pozneje sporočilo, da bodo petrolejske družbe obtožene monopolne dejavnosti, če ne bodo sprejele pogojev vlade.

Eisenhower se posvetuje s svojimi sodelavci

NEW YORK, 12. — Eisenhower se je danes sestal z 22 funkcionarji svoje bodoče uprave, vštevši člane bodoče vlade. Na sestanku so govorili o notranji in zunanji politiki.

Se prej so se z Eisenhowerjem sestali trije glavni republikanski predstavniki v senatu, med katerimi tudi Taft. Ti so izjavili, da jim bo Eisenhower predlagal imena kandidatov za najvišja mesta v zvezni upravi. Taft je tudi izjavil, da bo izstopil iz senatnega finančnega odbora in da bo stopil v zunanjepolitični odbor, ker ta odbor urejuje vprašanje proračuna in ogromno breme vojaških izdatkov»

Javlja se tudi, da je Eisenhower ponudil mesto pomočnika državnega tajnika za medameriška vprašanja Ellsworthu Bunkerju, sedanjemu ameriškemu poslaniku v Rimu.

Demokratični voditelj v senatu Lyndon Johnson je danes po sestanku glavnega odbora stranke izjavil, da je obvestil republikanskega voditelja v senatu Tafta, da hočejo demokrati omogočiti, da bo prehodna doba čim krajša.

Dodal pa je, da demokrati nočejo podpisati «čeka in bianco» novim ministrom. Zaradi tega so od njih zahtevali, naj bi neuradno odgovarjali pred raznimi senatnimi odbori. Senator Wiley kot predsednik zunanjepolitičnega odbora je povabil Fosterja Dullesa, naj pride na tajno sejo odbora v petek.

V prvem tednu novega zasedanja ameriškega kongresa je bilo položenih nad dva tisoč načrtov zakona in resolucij. Trije novi načrti zakona se nanašajo na ameriške programe za pomoč tujini.

HILL, 12. — Poveljstvo letalskega oporišča v Hillu javlja, da so nocoj našli razbitine letala C 46, ki so ga pogrešali od pretekle srede. Vseh 40 oseb, ki je potovalo z letalom, je zgubilo življenje.

Zasedanje skupščine Schumanovega načrta

STRASSBURG, 12. — Skupščina evropske skupnosti premoga in jekla je danes nadaljevala z delom pod predsedstvom P. Spaaka. Predsednik visoke oblasti Jean Monnet je podal svoje letno poročilo o položaju v skupnosti in o prvem proračunu. Prikazal je štiri cilje, ki jih hoče doseči visoka oblast: pripravljanje potrebnih pogojev za uvedbo skupnega tržišča premoga in jekla, razvoj industrije v okviru skupnosti, utrditev stikov z ostalimi državami, prizadevanje za povezavo skupnosti z Anglijo. Monnet je nato govoril o še vedno nezadostnem letnem povečanju proizvodnje jekla v Zahodni Evropi.

LONDON, 12. V razgovoru z dopisnikom ameriškega tednika «U. S News and World Report» je britanski finančni minister Butler izjavil, da bi britanski funkcionarji lahko potovali v ZDA in tam skušali konkretizirati novo načelo «več trgovine in nič pomoči», po katerem teži politika londonske vlade za ureditev gospodarskih vprašanj. Butler pravi dalje: «Politika ki bolje pristoja državi upnici, kakor so ZDA je v tem, da se pustijo odprta vrata za uvoz in da tuje blago konkurira z domačimi proizvodi, ne da bi se proti temu postavljale umetne ovire».

Keprulu pride 20. I. v Beograd

BEOGRAD, 12. — Iz uradnih krogov poročajo, da sta se jugoslovanska in turška vlada sporazumeli glede datuma obiska turškega zunanjega ministra Kepruluja v Jugoslaviji. Keprulu bo prišel na obisk v Jugoslavijo 20. januarja. Med svojim obiskom bo navezal neposredne stike z najvidnejšimi jugoslovanskimi predstavniki in se razgovarjal o številnih vprašanjih, ki zanimajo obe državi.

Edenovo potovanje v Turčijo in Grčijo

LONDON, 12. — Britanski zunanji minister Eden je nocoj potrdil, da bo prihodnjo pomlad potoval v Turčijo in Grčijo na povabilo tamkajšnjih vlad. Ni pa povedal dneva svojega odhoda, dodal je samo, da ga bo na potovanju spremljala soproga.

Britanska delegacija v OZN je nocoj sporočila, da za sedaj ni na programu nobeno Edenovo potovanje v ZDA. Dodaja se, da bi Edena lahko povabili na obisk v ZDA, samo če bi nastala potreba po važnih angleško - ameriških razgovorih z novo upravo v zvezi s Churchillovim potovanjem. Dodaja se, da je mogoče, da se Eden ne bo udeležil drugega dela zasedanja glavne skupščine OZN, ki se bo začelo 24. februarja.

Bidaultova posvetovanja z glavnimi francoskimi poslaniki

Mayer spopolnil svojo vlado - Maurice Schuman ostane podtajnik v zunanjem ministrstvu - Francoski načrti o dodatnih protokolih k pogodbi o evropski obrambni skupnosti - Adenauerjeve izjave

PARIZ, 12. — Ministrski predsednik René Mayer je včeraj spopolnil svojo vlado z imenovanjem državnih podtajnikov. Podtajnik v zunanjem ministrstvu je postal M. Schuman, član ljudskega republikanskega gibanja. Mayer je imel daljši razgovor z novim zunanjim ministrom Bidaultom o evropski obrambni skupnosti in o dodatnih protokolih, ki jih zahteva v tej zvezi nova francoska vlada.

Predstavnik zunanjega ministrstva je nocoj izjavil, da je Bidault pozval v Pariz na posvetovanje tudi francoskega poslanika v Rimu in francoskega poslanika v Moskvi. Danes se je Bidault razgovarjal s tremi glavnimi francoskimi poslaniki v Londonu, Washingtonu in Bonnu. Bidault se je razgovarjal tudi s francoskim predsednikom zacasne komisije za evropsko vojsko Alphandom.

Na podlagi francoskih načrtov naj bi dodatni protokoli omogočili: 1. svoboden umik državnih kontingentov iz evropske vojske v primeru potrebe; 2. tesno sodelovanje med evropskim poveljstvom in francosko vlado, s tem da bi francoski kontingenti v skupni vojski in francoske čete v Indokini pripadali istim silam; 3. francoski kontingenti naj bi lahko služili na sektorjih, ki ne bi bili tisti, ki zadevajo pogodbo o evropski vojski; 4. tesnejša povezava med Anglijo in evropsko obrambno skupnostjo.

Nemški kancler Adenauer je v krožku nemškega tiska v Bonnu izjavil, da bo njegova vlada zvesta pogodbi za evropsko vojsko in da ne misli **dovoliti v nobenem primeru** zakasnitve njene ratifikacije. Dejal je, da je treba to pogodbo kolikor mogoče hitro potrditi, ker da vsako zavlačevanje utrjuje upanje Kremlja, da bo uspel s svojo politiko. Dodal je med drugim, da bo vedno mogoč sporazum med Vzhodom in Zahodom v škodo Nemčija, dokler ne bodo te pogodbe ratificirane, in da bo on pomirjen samo tedaj, ko bodo izmenjane ratifikacijske listine.

Z druge strani pa je Adenauer izjavil, da je naklonjen sestavi dodatnih protokolov, ki pa se smejo nanašati samo na nebistvene točke in jih je treba podpisati šele po ratifikaciji dogovorov ter ne smejo te ratifikacije zakasniti.

Dalje je Adenauer izjavil, da Velika Britanija odkrito podpira načrt za evropsko vojsko in da tudi Francija ne misli povezati saarskega vprašanja z ratifikacijo pogodbe o evropski vojski. Dodal je, da je treba zadnji Mayerjev govor tolmačiti tako, da Mayer želi naglo rešitev saarskega vprašanja.

V svojih izjavah je Adenauer omenil tudi, da sta mu bivši francoski zunanjih minister Schuman in ameriški državni tajnik Acheson dala razumeti, da bi se stališče Francije in ZDA do Nemčije lahko spremenilo, če bi načrt za evropsko vojsko propadel po krivdi Nemčije.

Adenauer je nato ponovno poudaril, da je edina izbira ustanovitev evropske vojske in da popolnoma zavrača drugo alternativo, t. j. ohranitev državnih vojsk, kar bi pomenilo tudi obnovitev nemške državne vojske.

Z druge strani pa je izjavil, da je naklonjen «pametnim» pogajanjem med štirimi, toda za ta pogajanja je treba biti močni.

Kancler je tudi izjavil, da je proti zahtevi opozicije, naj bi volitve razpisali prej, kakor je bilo določeno. Pri tem je pojasnil, da mnenje vrhovnega ustavnega sodišča nikakor ne obvezuje vlade in tudi ne parlamenta. Glede morebitne razpustitve sedanje zvezne zbornice, kateri naj bi sledile nove volitve, je kancler izjavil, da bi to samo zakasnilo do začetka leta 1954 uveljavitev pariških in bonnskih dogovorov.

Tri zahodne zasedbene sile so danes sporočile, da bo njihovo nadzor

Sebe samega zataji, živel boš ko v raji!
DRAG. JESENKO

TRŽAŠKI DNEVNIK

Danes, torek 13. januarja
Veronika, Bogomir
Sonce vzide ob 7.43 in zatone ob 16.45. Dolžina dneva 9.02. Luna vzide ob 6.02 in zatone ob 14.05.
Jutri, sreda 14. januarja
Feliks, Neda

DANES SPLOŠNA STAVKA tržaških in italijanskih železničarjev

Zaradi pritiska vlade in demokristjanov so „svobodni" sindikati (CISL) zapustili borbo

Danes so železničarji v Trstu in v Italiji proglasili 24-urno splošno stavko, ki bo trajala do polnoči. O razlogih te stavke smo že obširno pisali. Glavna zahteva je, da se železničarji ločijo od državnih nameščencev glede kategorizacije in klasifikacije, to je določitve plačilnih razredov. Poleg tega zahtevajo železničarji združitev mezdnih postavk, zvišanje plač itd.

V začetku so bili vsi sindikati soglasni glede proglasitve stavke. Na pritisk vlade in demokrščanske stranke pa se je Zveza svobodnih italijanskih sindikatov (CISL), to je demokristjani umaknila in izjavila, da se stavke ne udeleži, češ da je vlada pristala na glavne zahteve železničarjev. Ta izjava pa ni nikogar prepričala, saj je Zveza izjavljala, da se bo udeležila stavke tudi še potem, ko so bili že znani vladni sklepi. To vsekakor potrjuje, da so demokrščanski sindikati podlegli pritisku in se umaknili iz borbe zgolj iz oportunizma.

Potemtakem se bodo udeležili stavke vsi člani Sindikata italijanskih železničarjev (CGIL) in UIL (socialdemokrati). Poleg demokristjanov so se odrekli stavki tudi funkcionarji železniške uprave.

Računajo, da se bo zaradi stavke ustavilo okoli 6.000 potniških in tovornih vlakov. Vlada je seveda organizirala stavkokaštvo s tem da bodo vozili namesto vlakov avtobusi in celo letala, kar pa ne bo strlo odpora železničarjev. Ta stavka bo imela vsekakor več uspeha kot zadnja, saj se je udeležuje tudi UIL.

Da bi odvrnila železničarje od stavke, je vlada v zadnjem trenutku javila, da je stopil s 4. januarjem v veljavo zakon o nekaterih odškodninah železničarjem, ki je bil sprejet že 15. maja 1952. Le čemu je vlada tako dolgo čakala z njegovo uveljavitvijo? Seveda ne bo uspela niti ta vladna spletka, ker imajo železničarji z vlado in z železniško upravo že dovolj izkušenj.

Protestna stavka delavcev v oddelku livarne Tovarne strojev

Včeraj je v livarni Tovarne strojev, in sicer v delavnici litega železa ves dan stavkalo okoli 100 delavcev. S stavko so protestirali proti premestitvi preddelavca Saherja Romana iz delavnice litega železa v oddelek za bron. Inženir mu je dejal, ali naj gre v skladišče ali v ta oddelek, sicer da ga bodo odpustili.

Preddelavec Saher je med vsemi delavci zelo priljubljen, kar potrjuje že sama njihova protestna stavka. Vedno je vestno opravljal svoje delo, bil pa je vedno tudi na strani delavcev, kar najbrž ne ugaja raznim inženirjem. V livarni so namreč še trije preddelavci, ki se z vodstvom bolje razumejo. Delavci so šli protestirat k inženirju ki je redil premestitev Saherja, inženir pa jim ni hotel dati zadoščenja. Tudi ta dogodek kaže, kako delodajalci v tovarnah vedno bolj pritiskajo na delavce, odkar je zavladala med njimi sindikalna pasivnost.

Tudi Ricmanjci bojkotirajo avtobuse „Autovie Carsiche"

Včeraj so tudi Ricmanjci sklenili bojkotirati avtobus podjetja «Autovie Carsiche», ki vozi na progi Ricmanje-Trst.

S tem se je bojkot, ki so ga pred dobrim tednom napovedali in ga še sedaj izvajajo Dolinčani in Boljunčani, razširil na obe zgoraj omenjeni vasi, tako da vozijo avtobusi podjetja «Autovie Carsiche» skoraj prazni po vseh vaseh dolinske občine. Čas bi bil, da se lastnik podjetja odloči in zopet zniža cene, kajti prebivalstvo je na nedvoumen način pokazalo, da je povišanje cen močno prizadelo gospodarsko stanje posameznih delavcev, mlekaric, peric in dijakov, ki se morajo dnevno voziti v Trst in nazaj.

Osvobodilna fronta

SEJA IZVRSNEGA ODBORA OF

V sredo 14. t. m. ob 19. uri bo seja izvršnega odbora OF v prostorih v Ul. R. Manna 29.

V OKROŽNICI RAZŠIRJENI V TOVARNAH

Razredni sindikati seznanili pristaniške delavce z novim zakonikom

Klavrna skupščina pristaniških delavcev, ki ne zaupajo več svojemu kominformističnemu vodstvu

Pristaniški delavci so še vedno razburjeni zaradi raztegnitve italijanskega zakonika o plovbi in pravilnika o njegovi uporabi glede dela v pristanišču. Kominformistični voditelji pristaniških družb in sindikata pa se sploh ogibljejo vsakega razpravljanja o zakoniku in hočejo pritegniti vso pozornost delavcev samo k vprašanju ureditve pokojninskega sklada. V nedeljo ob desetih dopoldne so sklicali v Domu pristaniških delavcev zredno skupščino, toda niso niti z besedo omenili nobenega zakona. Skupščine se je udeležilo zelo malo pristaniščnikov, ker so že siti tega mlatenja prazne slame. Na skupščini so govorili Muslin, Ghetz in Tominec. Muslin je poročal o razgovorih na uradu za delo, Ghetz je poudarjal potrebo po enotnosti, Tominec pa je dejal, da so pristaniški delavci najbolj strnjeni in enotni, tako da jim ostale stroke to celo zavidajo. Priporočal je tudi delavcem, naj odslej plačujejo naročnino za list «Unità Operaia», češ da mu primanjkuje denarja. Delavci pa sploh niso posegli v diskusijo, tako da je vladalo na tej slabo obiskani skupščini pravo mrtvilo. Delavci imenujejo zato te skupščine «assemblee funebri».

Ker kominformovski sindikati in vodstva družb niso doslej seznanili delavcev z novim zakonom, so Rrazredni sindikati naslovili na delavce okrožnico, v kateri navajajo glavne člene zakona, ki kažejo, kako škodljiv je za delavce. Nekatere člene, ki so najbolj usodni za delovanje pristaniških družb, smo že navedli v prejšnjih člankih o tem vprašanju, zato objavljamo le kratek izvleček okrožnice.

Člen 142 govori o nalogah uradov pristaniškega dela. Ti uradi hranijo sezname delavcev, ustanovne listine družb, nadzorujejo upravljanje in delovanje družb, določajo kriterije za usmerjanje delavcev na delo in za izmene, skrbe za izvajanje določb, nadzirajo opravljanje pristaniških del, pregledujejo račune, skrbe za izvanjanje sklepov svetov pristaniškega dela, opravljajo vse nadoge, ki jih določa ta zakonik in pravilnik itd. Po členu 143 predseduje svetu pristaniškega dela ravnatelj urada pristaniškega dela, svet pa je sestavljen iz ravnatelja pokrajinskega urada za delo, ravnatelja pokrajinskega urada za trgovino in industrijo, načelnika carinskega urada treh predstavnikov pristaniških delavcev in treh zastopnikov delodajalcev: trogovcev, industrijcev in plovnih družb. Člen 150 govori o seznamih pristaniških delavcev; člen 152 pa o pogojih za vpis v te sezname. Med drugim sprejemajo v sezname samo delavce med 18. in 35. letom starosti, italijanske državljane. Člen 153 določa pogoje za nameščanje delavcev, ki jih sprejemajo na osnovi javnih natečajev, pri čemer velja nekaka prednostna lestvica, ki jo seveda določajo oblasti.

Člen 156 določa postopek za črtanje delavcev iz seznamov, člen 158 pa govori o primerih, ko je treba te sezname zaradi zmanjšanja prometa skrčiti. Člen 167 vsebuje določbo o nadziranju urada pristaniškega dela nad družbami in o njegovi skrbi, da družba izvaja določbe zakonika in pravilnika.

Iz členov 173 in 174 je jasno razvidno, da morajo konzuli in vicekonzuli družb opravljati dolžnosti, ki jim jih nalaga zakon, in sicer po smernican oblasti, ki skrbi za disciplino v pristanišču. Člena 180 in 181 določata naloge nadzornega odbora, člen 189 govori o imenovanju zrednih komisarjev, člen 190 o nameščanju uradnikov, člen 193 o disciplini na delu. Med drugim pravi ta člen, da konzul in vodja skupine odgovarjata neposredno pristaniški oblasti za redeni potek dela. Člen 194 določa, kako je treba ravnati z dnevničarji (priložnostnimi delavci).

Vsi ti členi jasno kažejo, da bi njih izvajanje pomenilo konec demokratičnih pridobitev pristaniških delavcev in uvedbo na pol vojaške discipline v pristanišče. Zato se okrožnica končuje z zahtevo po suspendiranju veljavnosti ukaza ZVU št. 1, da bodo delavci v pristaniških družbah in sindikatih najprej podrobno proučili in prediskutirali zakonik in nato o njem odločali.

IZ POROČILA ZDRAVSTVENEGA IN HIGIENSKEGA URADA

Visok presežek umrljivosti nad rojstvi v decembru 1952

Upadanje epidemije škrlatinke in drugih nalezljivih bolezni kaže na boljšanje splošnega zdravstvenega položaja

Zdravstveno in higiensko stanje v zadnjem mesecu preteklega leta je bilo, kot zatrjuje poročilo zdravstvenega in higienskega urada tržaške občine razmeroma dobro. Poročilo poudarja predvsem da je epidemija škrlatinke ki je v prejšnjih mesecih močno razsajala predvsem med šolsko mladino, v stalnem upadanju. V decembru je bilo namreč zabeleženih le 72 primerov, medtem ko jih je bilo v novembru še vedno 100. Izmed ostalih nalezljivih bolezni so najmočneje zastopane norice (60 primerov) oslovski kašelj (16), difterija (10) in tifusna mrzlica (6).

Rodilo se je v decembru 181 otrok, umrlo pa je 238 ljudi. Visok presežek umrljivosti nad rojstvi je običajen pojav za zimske mesece.

Vode so v tem mesecu porabili Tržačani 90.471 kubičnih metrov v glavnem iz timavskega vodovodnega rezervoarja.

Nerožnati stanovanjski položaj v Trstu je razviden tudi iz rednih mesečnih pregledov stanovanj, ki jih je bilo v decembru 596. Ugotovljena sta bila 102 primera vlage, 46 primerov slabega vzdrževanja 95 primerov stanovanj z raznimi živalskimi paraziti itd. Higienski komisariat pa je opravil 4462 pregledov in ugotovil kar 1280 nerednosti.

Pri kontroli živilskih trgov je zaplenil komisariat 3035 kg svežega sadja 2659 kg svežih povrtnin, 21 kg svežih gob, 24 kg školjk in mehkužcev ter manjše količine drugih živil.

Občinski zdravniki so pregledali 8091 oseb zdravniško pomoč pa so nudili 4842 osebam. Šolski zdravniki so pregledali skupno 6034 učencev in 343 učilnic. 160 učencev je bilo zaradi nalezljivih bolezni odstranjenih iz šol. 883 jih je bilo predanih v nadaljnje opazovanje. 555 učencev pa so dodelili za zdravstvene kolonije.

Veterinarska zaščita ni v decembru ugotovila nobene epidemije. Pregledanih je bilo 28.170 glav živine zaklanih pa je bilo 2314 glav živine.

Predstavniki tržaškega pasjega rodu so za konec leta ugrizli 39 ljudi od katerih je bilo 32 cepljenih proti steklini.

UMRL JE ODVETNIK GUIDO ZENNARO

V nedeljo je po dolgi in mučni bolezni umrl cenjeni tržaški pravnik Guido Zennaro.

Odvetnik Zennaro se je v svoji dolgoletni odvetniški praksi vztrajno boril za pravico, za obrambo zatiranih in v neštevilnih primerih je neusmiljeno žigosal krivičnost sodnih postopkov. Ker ni bil vpisan v fašistično stranko, je bil določen za zagovornika Bidovca, Marušiča in Pertota, katere je branil s spretnostjo in pogumom, ki je v tistih časih odtrpal v njem odločnega antifašista. Prav zaradi tega se je k njemu zatekalo tudi mnogo Slovencev v raznih posebno pa v političnih procesih.

Po vojni je odvetnik Zennaro branil celo vrsto partizanov, ki jih je sodna oblast po krivici zasledovala in postavljala na zatožno klop. Kot napredno usmerjen človek in pravnik, se je z odločnostjo potegoval za vse ki so se borili za svobodo in proti fašizmu.

Kljub temu da so ga leta že močno težila in kljub prigovarjanju prijateljev, naj se zaradi zdravja umakne v zasluženi pokoj, je Zennaro vztrajal pri svojem poklicu. Kar niso zmogle besede prijateljev, je opravila bolezen. Med neko razpravo je sivolasemu možu postalo slabo. Odpeljali so ga v bolnico. Zaradi delnega mrtvouda so mu zdravniki priporočili popoln počitek. Dolgo ni bilo Zennara na sodišču toda nekega dne se je zopet pojavil. Kakšna razlika: prej zgovoren in udaren sedaj skrušen in skoraj brez glasu. Kratek obrambni govor ga je utrudil. Ko je zapuščal sodno dvorano je bil videti še bolj žalosten in skrušen. K niemu so pristopili novinarji, sodni kronisti, s katerimi je bil nedno iskren prijatelj in mu stisnili roko. «Hvala, fantje» so bile njegove zadnje besede. Več ni mogel in ganjen je počasi odhajal.

Kako priljubljen je bil pokojni odvetnik Zennaro dokazujejo številne komemoracije ki so bile včeraj v raznih sodnih dvoranah našega sodišča. Isto je dokazala tudi udeležba na včerajšnjem pogrebu katerega so se udeležili poleg sodnikov in mnogih italijanskih stanovskih tovarišev tudi slovenski odvetniki, polno število delavcev in drugih meščanov.

Svojcem tudi naše iskreno sožalje.

Na sinovem grobu jo je zadela kap

Nekaj minut prej je prišla na pokopališče in položila na sinov grob sveže cvetje

Neki uslužbenec uprave pokopališča pri Sv. Ani je včeraj zjutraj nekaj minut pred 10. uro kakor vedno pregledoval grobove, ko je opazil nedalec od groba na polju št. 12 neko žensko, ki je 10 minut prej prišla na pokopališče, ležečo na tleh, z obrazom proti zemlji, ki ni dajala nobenega znaka življenja. O zadevi so takoj obvestili Rdeči križ, ki je poslal na mesto dr Alua. Zdravnik je na prvi pogled ugotovil nastop smrti zaradi srčne kapi in izstavil o tem tudi potrdilo. Tudi policijski zdravnik, ki je prišel na mesto je bil istega mnenja kot dr. Alu. Policijski agenti kriminalističnega preiskovalnega oddelka so na podlagi osebne izkaznice ki so jo našli pri pokojni, identificirali žensko za 65-letno Valerijo Višnjevič por Milazzi stanujočo na št. 20 v Ulici Paglericci. Milazzijeva je ležala kaka 2 metra od groba, v katerem je pokopan sin, ki je umrl 1943 leta. Na grobu je bilo sveže cvetje kar pomeni, da je ženska bila na grobu sina kjer je položila cvetje, ko se je vračala ji je postalo slabo in je padla ter istočasno izdihnila.

Truplo pokojne Milazzijeve so po uradnem pregledu odpeljali v mrtvašnico splošne bolnice kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Požar na vojaškem letališču pri Proseku

Danes je v začasni leseni baraki vojaškega letališča blizu Prose a nastal požar. Ogenj je uničil del barake, kakor tudi nekaj pohištva in opreme urada.

Poročajo, da je pričelo goreti na mestu kjer je cev peči napeljana v zid.

Osebje ali letala niso utrpeli nikake škode. Načelnik vojaških gasilcev vodi preiskavo. (POI-TRUST)

PO ZAPRAVLJANJU ČASA S POLITIZIRANJEM

DANES NA OBČINSKI SEJI razprava o socialni pomoči

V Trstu je še vse preveč revnih ljudi, ki uživajo premajhno podporo, ki jim pogosto ne zadošča niti za vsakdanji kruh

Danes zvečer se bo, prvič v tem letu sestal tržaški občinski svet. Na dnevnem redu je mnogo zanimivih vprašanj, ki so se nakopičile zaradi dolgih razprav političnega značaja, ki so jih predstavniki nacionalističnih strank in kominformisti postavljali na dnevni red namesto, da bi razpravljali o upravnih zadevah.

Najvažnejša točka dnevnega reda današnje seje bo poročilo občinskega odbornika Benussija o vprašanju javne socialne pomoči. To vprašanje je tako obširno, da se bo razprava o njem verjetno nadaljevala še na prihodnjih sejah. Ker je javna socialna pomoč velike važnosti, pričakujemo, da bosta tako poročilo občinskega referenta, kakor tudi nadaljnja razprava rodili konkretne sklepe, kako pomagati in kako rešiti vprašanje pomoči tisočem revežev, ki so danes te pomoči delno že deležni in tistim, ki so še vedno prepuščeni cesti in splošnemu pomanjkanju. Sicer imamo v mestu mnogo ustanov in zavodov, ki se ukvarjajo s pomočjo revežem, slepcem, otrokom, sirotam itd. Toda ne smemo pozabiti, da je še mnogo ljudi, ki jim nihče ne pomaga; da je še mnogo takih, ki jim pomoč ne nezadostuje za vsakdanji kruh in da je predvsem mnogo starih delavcev, ki dobivajo nezadostno pomoč Zavoda za socialno zavarovanje. Vsi ti ljudje so bili v svojih mladih letih aktivni člani delovne družbe. Danes pa so ostali izčrpani na cesti, v bedi, z miloščino ki jo dobivajo kot starostno pokojnino. Mnogi od njih pa niti te miloščine niso deležni.

Poleg tega je na dnevnem redu razpravljanje o novi cesti proti ladjedelnicam, o proračunu avtonomne turistične ustanove, o deležu za pokojninski sklad občinskih uslužbencev ACEGAT o razsvetljavi v nekaterih predelih mesta in o drugih manjših vprašanjih.

Pričakujejo, da bodo na današnji seji predložili tudi začasni načrt občinskega proračuna za letošnje prvo šestmesečje, ker občinski odbor še ni pripravil celoletnega proračuna.

Premikalna lokomotiva se je iztirila na kolodvoru

Zaradi nezgode so imeli vsi jutranji vlaki zamudo od 22 90 minut

Včeraj ponoči okoli 3.45 ure se je lokomotiva, ki so jo uporabljali za premikanje železniških vagonov in ki bi morala malo kasneje odriniti z glavnega kolodvora, iz do sedaj še neznanih razlogov kakih 30 metrov od signalne kabine iztirila in prekinila ves nadaljnji promet.

Kljub temu da so delavci takoj začeli z delom, je bil promet delno prekinjen in vlaki, ki so morali voziti po prostem tiru, so imeli od 22 do 90 minut zamude.

IZ JUGOSLOVANSKE CONE STO

DELAVSKA PROSVETNA DRUŠTVA predstavljajo prelomnico v prosvetnem delovanju

Letni občni zbor Slovensko hrvatske prosvetne podzveze za koprski okraj. 24 prosvetnih in kulturno umetniških društev z nad 2000 člani

V nedeljo je bil v Kopru redni letni občni zbor Slovensko - hrvatske prosvetne podzveze za koprski okraj. Prisotni so bili številni delegati prosvetnih društev koprskega okraja, kot gost pa predstavnik SHPZ v Trstu profesor Kosovel.

Predsednik Zveze za koprski okraj Srečko Vilhar je uvodoma orisal razvoj prosvetne dejavnosti v Istri v minulih časih pa vse do osvoboditve l. 1945., ko je po 25-letnem pustošenju in narodnostnem zatiranju istrs o ljudstvo pričelo obnavljati svoje prosvetno življenje. Italijanski iredentisti — je povdaril tovariš Vilhar — ki so soodgovorni za zatiranje našega ljudstva, se danes jezijo, ker si gradimo svoje gospodarstvo in svojo prosveto in v svoji zaslepljenosti ponovno sanjajo o vrnitvi starih časov.

Dalje je omenil, da decentralizacija uprave in gospodarstva ugodno vpliva tudi na razvoj prosvete in kulture, bodisi ker prosvetna vprašanja rešujejo občinski ljudski odbori sedaj hitreje in bliže ljudstvu, bodisi ker se postavljajo prosvetna društva tudi finančno vedno bolj na lastne noge.

Pregled dela SHPP od zadnjega občnega zbora do danes je podal tajnik podzveze tovariš Jernej Humar.

Dejal je, da je sedaj v koprskem okraju 20 prosvetnih društev, tri kulturno - umetniška društva, delavsko prosvetno društvo «Svoboda», ki štejejo skupno 2.027 članov. Važna prelomnica v prosvetnem delu je ustanovitev delavskega prosvetnega društva «Svoboda» v Kopru ter priprave za ustanovitev teh delavskih društev v Izoli in v Sečovljah. Tudi vaška društva — je povdaril Humar — se bodo morala, po vzgledu «Svobode» bolj zavzeti za prevzgojo svojega članstva v naprednem socialističnem smislu. V zadnjem času so se zlasti izkazala v samoiniciativnosti in organizacijski trdnosti mladinsko kulturno - umetniško društvo iz Svetega Petra - Nove vasi kulturno - umetniško društvo iz Krkavč ter društvo «Janko Premrl - Vojko» iz Kort.

Prosvetna društva koprskega okraja imajo 17 izobraževalnih in drugih tečajev, 13 knjižnic 21 pevskih zborov, 3 orkestre 13 godb na pihala 4 društvene šole, 20 igralskih skupin, dva šahovska krožka ter dva lutkova odra.

Delegati so na nedeljskem občnem zboru sklenili, da se SHPP preimenuje v «Zvezo slovenskih prosvetnih društev» za koprski okraj in so izvolili tudi nov odbor.

Sklenili so tudi, da bodo koprska prosvetna društva praznovala «Prešernov teden» od 2. do 8. februarja kot teden slovenske kulture ter pregled prosvetnega dela v okraju in merilo njegove zmoglijvosti.

Delegati in gostje so poslali z občnega zbora jugoslovanskemu zunanjemu ministru Edvardu Kardelju brzojavko v kateri odobravajo sklep vlade FLRJ o prekinitvi diplomatskih odnosov z Vatikanom.

Z letne skupščine so kulturni in prosvetni delavci poslali poveljniku anglo - ameriške vojaške uprave v Trstu oster protest zaradi diskriminacijskega ravnanja do slovenskega življa v coni A.

IZPRED ZAVEZNIŠKEGA VOJAŠKEGA SODIŠČA

Prijatelj iz carjevih časov mu je plačal liter vinčka

Ruski begunec Ponomarenko-stalen gost sodišča zaradi pijanosti

Ponamarenko, obtoženi ste pijanstva. Kaj pravite k temu?

Ne zatožni klopi je med drugimi osebami sedel 65-letni Fedor Ponamarenko, stanujoč v begunskem taborišču, ki je stalen gost zaveziniškega vojaškega sodišča v glavnem zaradi pijanstva. Starček, ki s svojim vedenjem vzbuja celo pri strogem Mr. Baylissu smeh je takoj vstal, se postavil v mirno in začel pripovedovati, da ni nič naredil. Predsednik — Kaj je z vami? Saj ste bili že v petek tu.

Obtoženec — Že, toda tedaj sem se napil ob priliki pravoslavnega božiča. Tokrat je drugo. Našel sem namreč prijatelja, s katerim se nisva videla že iz carjevih časov. On živi v Ameriki, pravi Amerikanec je že, in tako mi je plačal liter vina. Kaj hočete gospod sodnik, vino je bilo dobro in močno in tako sem se napil.

Po pripovedovanju, ki je vzbujal smeh v dvorani še posebno ko se je obtoženec približal prevajalcu Krumlu in mu začel dopovedovati, da ni ničesar storil, je predsednik vprašal agenta upravne policije, ki je Ponamarenka našel pijanega na tleh v neki uličici mestnega središča, če je koga nadlegoval. Agent je zanikal. Predsednik — Edini, ki ima nadlego z njim sem verjetno jaz. Ponamarenko, kaj hočete iti v zapor v pričakovanju razprave ali pa hočete, da vas obsodim takoj.

Obtoženec — Mene obsoditi? Saj nisem nič storil. Saj ne kradem, samo pijem včasih. Sicer nimam niti časa, da bi šel v zapor, saj moram v taborišče.

Predsednik — Veste kaj, Pijanost se kaznuje z globo od 100 do 2000 lir. Če nimate denarja, potem bi morali za vsakih 400 lir presedeti po en dan v zaporu. Vi imate 410 lir. Če vas obsodim na en dan zapora, bo verjetno vse v redu. Izberite ali dan zapora ali plačilo. V tem primeru vam ostane še 10 lir.

Ponamarenko — V redu. Plačam 400 lir.

Bayliss — V redu! Pojdite in upam, da v bodoče ne boste našli še kakega kitajskega prijatelja.

S tem je Ponamarenko odšel v taborišče, na vrsto pa so prišli 4 begunci: tri ženske in en moški vsi obtoženi pijanosti. 3. januarja so jih v taborišču zalotili do skrajnosti pijane in jih predali sodišču.

Razprava bo 15. t. m.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Obtoženci «Lege» v besedah zagovornikov

Včeraj so se na kazenskem sodišču nadaljevali govori zagovornikov v prid obtožencev z zvezi s sladkorno afero Lege nazionale, proti katerim je državni tožilec zahteval globo v višini 20 milijonov lir.

Takoj v začetku so prekinili razpravo, da bi komemorirali odv. Guida Zennara, ki je v nedeljo zjutraj umrl. Odv. Mussaffia-Tiberini je na kratko opisal pokojnega moža, ki je bil med odvetniki zelo priljubljen. Tudi državni tožilec Pascoli se je poklonil spominu pokojnega Zennara, katerega so vsi čislali kot odločnega odvetnika in odličnega pravnika. Ko se je tudi predsednik sodišča Zulmin poklonil spominu pokojnika, so nadaljevali z razpravo.

Vsi odvetniki — Coen za Gaberja, Uglessich za Codiglio, Puccilla in Turnska ter Tiberini za Primija in Janezicha — so zahtevali oprostitev svojih klientov. V glavnem so odvetniki diskutirali o finančnem zakonu za uvoz carine prostega blaga. Vsak ki je dobil zavoj ga je lahko prodal naprej in takega ni mogoče sodno preganjati, ker ni s tem kršil nobenega zakona. Nasprotno pa pade odgovornost na tiste osebe, ki so uvozile blago. Na podlagi te ugotovitve bi moralo sodišče oprostiti vse obtožence, ker niso izvršili dejanja.

Med popoldansko razpravo so govorili tudi ostali odvetniki, medtem ko bo med naslednjo razpravo, ki bo 20 ali morda 22. t. m. povzel besedo odv. Poilucci, nakar bo izrečena razsodba.

Predsednik Zulmin, tožilec Pascoli, zapisnikar Magliacca.

Iz policajevega stanovanja ukradel zlate in srebrne prstane

Kratkotrajna prostost mladega tatiča - Med preiskavo so v njegovem stanovanju našli tudi samokres z nabojema

Predvčerajšnjim zvečer je 39-letni policijski agent telefonsko zaprosil poveljstvo, da bi poslalo v njegovo bivališče na Miramarskem drevoredu št. 43 agente, ki bi pregledali stanovanje, kajti neznani zlikovci so med njegovo odsotnostjo vdrli vanj in mu odnesli zlate in srebrne prstane ter zapestnice v skupni vrednosti 106.000 lir. Ko so prišli agenti na mesto so se prepričali da so zlikovci vdrli skozi okno, pri čemer so razbili šipo in se po delu zopet umaknili po isti poti. Stella pa je tedaj izročil agentom v varstvo 18-letnega Paola Poropata stanujočega v Ul. Battera, ki je stal na vhodu veže. Ker se je agentu zdelo njegove vedenje sumljivo ga je takoj povprašal kaj dela tam. Fant je odgovoril, da čaka zaročenko, ki stanuje v bližini vendar se je Stelli zdel odgovor neverjeten. Zdelo se mu je namreč, da fant vseka or kaj ve o tatvini kajti ob njegovem vstopu v stanovanje je opazil, da je nekdo z vso naglico skočil skozi okno, ki je v pritličju in izginil v temo. Poropata so agenti zaslišali in fant je končno priznal, da je tatvino izvršil 19-letni Edvardo Corsi, stanujoč v Ul. Doda 9, medtem ko je bil on za čuvaja. Fant je nadalje izjavil, da sta med sprehodom po Miramarskem drevoredu opazila da je tema v stanovanju in stanovalci verjetno odsotni. Ker je bila prilika ugodna sta se domenila za tatvino ki sta jo takoj izpeljala.

Na podlagi Poropatovih izjav je policija v prvih jutranjih urah aretirala Corsija na domu in ga po hišni preiskavi, med katero so našli tudi samokres Beretta kal. 7.65 s saržerjem in dvema izstrelkoma, odpeljali na poveljstvo, kjer je fant priznal tatvino. Zlatnino je nato skril v nekem gozdiču za vilo De Angelis v bližini Ul. Baiamonti. Corsija so agenti takoj odpeljali na mesto, kjer so res našli ukradeno zlatnino ki so jo izročili lastniku medtem ko bodo oba mladeniča predali sodišču.

Zaščitna dela nad cesto Semedela Izola

Oddelek za gozdarstvo pri okrajnem ljudskem odboru v Kopru je pričel z zaščitnimi deli na hribu nad cesto med Semedelo in Izolo, ki jo ogrožajo plazovi. Sedaj sadijo borova drevesca nakar bodo postavili tudi male kamnite pregrade. Razen teh zaščitnih del je v načrtu za letos tudi pogozdovanje nekaterih predelov v okolici Dekanov in Tinjana, kjer povzročajo hudourniki znatno škodo z nanašanjem raznega materiala na ceste in z odnašanjem plodne zemlje. Pri Ospu pa je glavni namen pogozdovanja zaščita poljskih pridelkov pred burjo.

Letošnji predlog družbenega plana predvideva 8 milijonov dinarjev investicij za pogozdovanje ter melioracije najbolj ogroženih hudourniških področij in 800 tisoč dinarjev za postavitev gozdne drevesnice.

RADIO

TOREK, 13. januarja 1953

JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA

254,6 m ali 1178 kc

Poročila so ob: 7.00; 13.30; 19.00; 23.30. 6.54 Kaj je danes novega. 7.15 Slovenske narodne. 13.45 Lahka glasba in objave. 1430 Strani naše zgodovine. 14.40 Domači zvoki. 17.30 Motivi iz revij. 17.40 Igrajo in pojo hrvaški narodni ansambli in solisti. 18.00 Poročila v hrvaščini. 18.15 Koncertne uverture. 18.40 Iz zakladnice priljubljenih samospevov: Pojo slovenski solisti. 20.00 Benjamin Britten: «Peter Grimes» opera v 5 dejanjih s prologom. 22.00 Glasba za ples in razvedrilo. 23.10 Glasba za lahko noč. 23.30 Zadnja poročila. 23.45 Zaključek večerne oddaje.

TRST A

306.1 m ali 980 kc-sek

Poročila ob: 7.15; 12.45; 14.00; 19.45 in 23.15. 7.30 Jutranja glasba in koledar. 8.30 Zaključek jutranje oddaje. 11.30 Lahki orkestri. 12.00 Novi svet. 12.10 Za vsakega nekaj. 13.00 Glasba po željah. 14.15 Znane melodije za štiri klavirje. 14.30 Pregled tiska. 14.45 Zaključek opoldanske oddaje. 17.30 Plesna glasba. 18.00 Glas Amerike. 18.15 Max Bruch: Koncert št. 1. 18.40 Ameriški zbori 19.00 Tehnika in gospodarstvo. 19.15 Pestra glasba. 19.25 Angleščina po radiu. 20.00 Priljubljene melodije. 20.30 Aktualnosti. 20.45 Lahke melodije. 21.00 Dramatizirana povest. 21.30 Večerne melodije. 22.00 Dvorak: Simfonija št. 3. 22.40 Pestra operetna glasba. 23.00 Walter Gieseking. 23.30 Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.32 Polnočna glasba. 24.00 Zaključek večerne oddaje.

TRST B

Poročila ob: 7.30; 13.30; 20.00 in 23.15. 7.45 Jutranja glasba. 11.00 Solska oddaja. 11.15 Orkester Süddeutscher Rundfunka pod vodstvom Heinza Schroederja. 12.15 Orkester T. Ferrari. 14.00 Variacije za godalni orkester na temo Cajkovskega. 14.25 Pojeta Karmen Castillo in Frankie Laine. 14.45 Glasbena kronika. 15.00 Borzne vesti, pregled britanskega tiska 17.30 Angleščina. 18.00 Napolitanski orkester. 18.30 Operetna in revijska glasba. 19.25 Lahka glasba. 10.35 «Manon Lescaut», lirična drama v 4 dej. glasba Giacoma Puccinija, dirigira Franco Capuana. 22.45 Južnoameriški ritmi. 23.00 Jazz.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila so ob: 5.45; 12.30; 15.00; 17.00 in 22.00. 11.00 Solska ura za nižjo stopnjo. 11.30 Solska ura za višjo stopnjo: V mariborski tovarni avtomobilov. 12.00 Obisk pri Antonu Foersterju in Davorinu Jenku 12.40 Med glasbenim sporedom kulturni drobiž. 14.20 V pesmi in plesu po naši deželi. 15.10 Zabavna glasba. 15.30 Pavel Slvic: Klavirska glasba skozi stoletja — VIII. Prva sonata. Pasquini, D. Scarlatti. 16.00 Popoldanski koncert slovenske simfonične glasbe E. Osterc: Klasična uvertura; M. Bravničar: I. simfonija; B. Arnič: Pesem planin. 17.10 Melodije in ritmi. 17.45 Tečaj angleškega jezika. 18.00 Pojo naši amaterski zbori. 18.30 Kulturni pregled. 18.40 Cellist Ivan Poljanšek in pianistka Ksenija Ogrin izvajata skladbe J. Bacha in J. S. Brevala. 19.00 Radijski dnevnik. 19.20 Glasbena medigra. 19.40 Igra Zabavni orkester Radia Ljubljana. 20.00 Radijska univerza: O uvedbi pouka o moralni vzgoji. 20.15 Mozart — Rossini, operna skladatelja. 21.00 Literarna oddaja — Irving Shaw: Mladi levi. 21.20 Plesna glasba. 22.15 Nočni komorni koncert: Brahms: Trio v cis-molu, op. 87; P. Hindemith: Tretja sonata. 23.00-24.00 na valu 327,1 m: Oddaja Radia Jugoslavija za tujino.

KINO V TRSTU

Rossetti. 15.00: «Bela gospa», J. Allyson, A. Kennedy
Excelsior. 14.30: «Odrske luči», Charles Chaplin.
Nazionale. 16.30: «Angeli brez nebes», A. Sheridan, R. Reagan.
Fenice. 16.30: «Alan, črni grof», C. Laughton, B. Karloff. Mladini izpod 16 leti prepovedano.
Filodrammatico. 16.00: «Oddaljeni bobni», G. Cooper.
Arcobaleno. 15.30: «Pesmi pol stoletja», Rascel, S. Pampanini.
Astra Rojan. 16.00: «Charlotov festival», Charles Chaplin — komični film.
Grattacielo (Ul. Battisti 10). 15.15: «Drugi čas». Vstopnina 250 lir.
Alabarda. 15.30: «Tam, kjer reka pada», J. Stewart, J. Adams.
Ariston. 15.30: «Pomladni veter», C. Grant, M. Loy.
Armonia. 15.30: «Ne klonim pred nasiljem», M. Carey, A. Smith.
Aurora. 15.00: «Mirni mož», J. Wayne, M. O'Hara.
Garibaldi. 15.00: «Kenguru», P. Lawford, M. O'Hara.
Ideale. 16.00: «Rdeče pero», L. Darnel, C. Boyer.
Impero. 15.00: «Mirni mož», J. Wayne, M. O'Hara.
Italia. 16.00: «Irma gre v Hollywood», C. Calvet, J. Lund.
Viale. 16.00: «Francis na akademiji», D. O'Connor.
Kino ob morju. Danes zaprto.
Massimo. 16.00: «Rumeni plaž», Carlson.
Moderno. 16.00: «Mesto je rešeno», H Bogart.
Savona. 16.00: «Rdeče peščine», V Mayo, K. Douglas
Secolo. 16.00: «Dvojna igra», Y. De Carlo, B. Lancaster.
Ferroviario. Zaprto.
Vittorio Veneto 16.00: «Tri prepovedane zgodbe», E R. Drago. Mladini izpod 16 leti prepovedano.
Azzurro. 16.00: «Osvajalci», L. Olivier, L. Howard.
Belvedere. 16.00: «Strah na odru». M. Dietrich, J. Wyman.
Marconi. 15.30: «Veliki Caruso», Mario Lanza.
Novo cine. 16.00: «Maščevalčeva krinka», J. Derek, A. Quinn.
Odeon. 15.00: «Nedolžnost», Eleonora Rossi Drago. Mladini izpod 16 leti prepovedano.
Radio. 15.30: «Kon - Tiki».

Ljudska prosveta

ZVEZA PROSVETNIH DELAVCEV

Tajništvo sklicuje za sredo 14. t. m. ob 18. uri redno sejo v običajnih prostorih.

P D LONJER - KATINARA

priredi danes 13. t. m. ob 20. uri v društvenem prostoru predavanje. Predaval bo prof. Zorko Jelinčič «O narodnih nošah in o slovenski hiši». Predavan

SIZIFOVO DELO italijanskega imperializma

Znano je, da vodi italijanska buržoazija odkar je na oblasti, izključno na pesku grajeno zunanjo politiko, še posebno nasproti svojim sosedom; se pravi, da te politike nikoli ni gradila na trdnih realnih tleh, na solidnih postavkah, upoštevajoč predvsem vsakokratne objektivno obstoječe politične okoliščine in dejstva, marveč je skoro v vsakem primeru plavala v nekakšnih nedosežnih višavah najbolj varljivih iluzij in vizij, toliko bolj nevarnih, ker je bila njinova vsebina pretežno izpolnjena z najbolj nevarnim, naravnost mrzličnim imperialističnim hotenjem.

Vzemimo za primer njene najnovejše odnose do Balkana, točneje njeno stališče do teženj in naporov balkanskih narodov, da bi si ohranili svojo politično in gospodarsko neodvisnost, da bi si z vsestranskim konstruktivnim medsebojnim sodelovanjem zagotovili blagostanje in napredek, se zavarovali pred vsakršnim morebitnim napadom, ki bi izpostavil nevarnosti uničenja njihovo nacionalno svobodo in državno suverenost. Konkretno, gre za njeno stališče do upravičenih in razumljivih teženj Jugoslavije, Grčije in Turčije, ki se posebno zadnji čas z vsemi silami trudijo, da bi si v medsebojnih odnosih zagotovile prav toliko stičnih točk, kolikor jih je pač potrebno, da bi se mogla med njimi ustvariti čim trdnejša prijateljska vez in obenem neomajen obrambni zid proti vsakemu sovražnemu navalu, kar vse skupaj predstavlja dokajšen doprinos k utrditvi miru ter medsebojnemu sodelovanju med narodi nasploh, v tem predelu sveta pa še posebej.

To stališče današnje uradne Italije je popolnoma napačno Za razlogom, ki bi nam pojasnil, zakaj je to njeno stališče takšno, ni treba bogvekako naporno stikati; razlog je v tem, da se Italija, kljub lekciji, ki jo je nedavno tega prejela, še danes noče odpovedati določenim imperialističnim utopijam, ki so tokrat ponovno in predvsem usmerjene proti Balkanu. In, ker je tu vmes Jugoslavija, ki je po mnenju današnjih krmarjev Italije osnovna ovira za uresničenje teh njihovih megalomanskih načrtov, jo je treba, seve, čimprej in čim bolj temeljito izolirati.

To bi tudi bil osnovni cilj, prva naloga, ki bi jo De Gasperi moral rešiti s svojim obiskom v Atenah. Gotovo pa je, da je ne bo mogel rešiti dokler bodo ostale imperialistične osnove italijanske zunanje politike. Kajti, kolikor so Grki zainteresirani, da bi se njihovi odnosi z Italijo izboljšali, pa vendar stalno povdarjajo, da so jim dobri odnosi z Jugoslavijo še potrebnejši. Zraven tega je še nekaj, na kar se ne sme pozabiti, ko je govora o odnosih med Grki in Italijani. In če je to italijanskemu ministrskemu predsedniku ušlo iz spomina, bi težko verjeli isto tudi za Grke.

Grki namreč ne bodo nikdar pozabili podlega napada, ki ga je bila leta 1940 proti njim, najmanjšemu in slabo oboroženemu narodu, izvršila mogočna imperialna Italija. Menda ni bilo v zgodovini tako sramotnega dejanja kot je bilo ono, ko so po številu in orožju stokrat močnejše italijanske divizije plenile s svojih albanskih oporišč proti skoraj golorokim Grkom, da bi jih pomendrale in nato razobesile svojo trikoloro na atenski Akropoli. Seveda, kot je že v italijanski tradiciji navada, se je zgodilo prav narobe. Mesto da bi s slavo ovenčani italijanski granatieri, bersaglieri, alpini itd. vkorakali v Atene, so se morali pred zagrizeno obrambo in silovitimi protinapadi grških borcev na vrat na nos umakniti v Albanijo, kjer bi bili skoraj morali poskakati v morje. Mussolini je besnel, izrekel — kot je razvidno tudi iz Cianovega dnevnika — najbolj umazane psovke na račun svojih «junakov», ki so ga pred vsem svetom osramotili, vendar vse skupaj ni kaj prida zaleglo. Sele Hitlerjeva intervencija, namreč vpad njegovih divizij Grkom v hrbet (iz Bolgarije), je Italijane rešil iz sramotne zagate. No, potem ko so Grki podlegli premoči najmočnejše armade v Evropi, potem da, potem so se tudi Mussolinijevi vojščaki izkazali. Grki gotovo še pomnijo, kako so gospodarili ter ropali po njihovi deželi. Takšne stvari se težko pozabijo.

To pa še ni vse; še marsikaj je česar ne bo moglo grško ljudstvo Italijanom tako kmalu odpustiti. Recimo, n. pr. krfski dogodki iz leta 1923. Avgusta tega leta je bila iz Pariza na kraj sam odposlana vojaška komisija, ki je imela v smislu mirovnih sporazumov, izvesti razmejitev med Albanijo in Grčijo (od te razmejitve je imela precejšnje koristi prav Italija, ki je smatrala Albanijo za svojo bazo za bodoči vdor na Balkan). V nekem gorskem predelu je bil izvršen na komisijo napad, pri čemer je bil ubit italijanski general, predsednik komisije, dva oficirja in šofer. Mussolini je obdolžil zločina grško vlado in zahteval zadoščenje. Predvsem bi se bila morala grška vlada ponižno opravičiti. Nadalje bi se morala v Atenah brati maša zadušnica, ob prisotnosti vseh članov vlade, grška mornarica bi bila morala posebej pozdraviti italijansko zastavo, preiskava bi se morala izvesti nakasneje v roku petih dni, krivci obsoditi na smrt, grška vlada pa plačati 50 milijonov lir odškodnine.

Grki so vse te zahteve lepo odbili. Za Razen je Mussolini bombardiral otok Krf ter ga okupiral. Bilo je nad sto mrtvih, med temi tudi 16 otrok Kot običajno se je italijanska vojska obnašala zelo «zmagoslavno», izvajajoč najbolj nezaslišan teror nad domačim prebivalstvom. Kasneje se je sicer moral Mussolini na pritisk velesil in na intervencijo Društva narodov umakniti z otoka, vendar ne bodo Grki nikoli pozabili tistega italijanskega generala Solarija, ki je mirno streljal s svojimi topovi po mirnem krfskem prebivalstvu, baje zato, kot je bilo službeno objavljeno, ker niso hotele grške oblasti na tem otoku na njegov poziv izobesiti — kolikšna drznost! — bele zastave.

Lahko bi še kaj povedali o tridesetletnem vladanju italijanskih imperialističnih «kulturonoscev» na Dodekanezu, in še marsikaj, kar zadeva odnose in stike med Grki in Italijani v preteklosti, ki se ob njihovem spominu vsakemu Grku stisne srce, pa bo to, kar smo povedali zadostovalo, da se moremo prepričati, kako težko bo imperialistična Italija prepričala Grčijo, da je njena bodočnost v podpiranju italijanskih imperialističnih teženj in ne v prijateljskem sodelovanju z ostalimi balkanskimi narodi, predvsem s tistimi, ki so bili kot Grki, žrtev nikdar javno obsojenega, neizvanega roparskega napada nanje.

Motiv iz Sv. Križa pri Trstu (Foto Magajna)

SLOVENCI SO VEDNO NAŠLI SREDSTVA ZA SVOJE DIJAKE

Stara Dijaška Matica

Bilo je pred dobrimi 30 leti, ko je v Trstu vzklila misel o ustanovitvi «Dijaške Matice». Čas, v katerem se je porodila ta misel je bil silno neugoden za take podvige. Politične borbe v Italiji — in naravno tudi v Trstu — so postajale že od 1918., ko se je končala prva svetovna vojna, vedno ostrejše in bližal se je trenutek, ko bo zavzel fašizem politično oblast v državi. Naš narod je imel že pred prvo svetovno vojno obilo političnih, gospodarskih in kulturnih organizacij širom po Julijski krajini in Trstu. Ko je pripadla Primorska Italiji, ni zgubil naš narod poguma, temveč je neutrudno izgrajeval svojo organizacijo dalje. Nad 600 osnovnih organizacijskih enot je štela mreža naših organizacij v Julijski krajini do nastopa fašizma. V predfašistični dobi so se te organizacije — kljub vsemu pritisku, ki so ga že takrat izvajale italijanske oblasti na naš narod — še lahko kolikor toliko razvijale in so marsikdaj presegale zgolj narodnobrambno nalogo ter ustvarjale višje gospodarske in kulturne vrednote. Z nastopom fašizma se je pritisk oblasti neznansko povečal; namesto posameznih požigov društev in napadov na posameznika namesto manganelov in ricinusovega olja, je stopilo sistematično onemogočanje naših organizacij ter izpodkopavanje ekonomske baze organizacij in posameznikov, ki so v organizacijah delali: društva niso smela nastopati in so s tem zgubljala na svojem pomenu in osta ala brez sredstev; posamezniki, ki so bili količkaj odvisni od oblasti, niso smeli biti nikjer odborniki, ker smo morali vse odbornike prijavljati policiji, ki je na vsakega odbornika, ki je bil direktno odvisen od oblasti, izvajala pritisk itd. Obramba, zagrizena obramba narodnih pozicij je postala edina parola vseh naših organizacij. In pri tem žilavem odporu, smo bridko občutili, da nam bo pomanjkanje izobraženih ljudi prekrižalo vse naše načrte; da ne bomo mogli ohraniti naše organizacije niti na goli stopnji narodne obrambe, kje še, da bi kulturno ustvarjale in doprinašale svoj delež v kulturno zakladnico slovenskega in hrvaškega naroda. Na osnovi takega razmišljanja se je rodila misel o «Dijaški Maticis».

Med našimi organizacijami je bilo v Trstu tudi akademsko društvo «Balkan», v katerem so se zbirali visokošolci iz Trsta iz širše okolice t. j. Slovenci in Hrvati, ki so študirali na Ekonomski visoki šoli v Trstu. «Balkanci» — kot smo se kratko imenovali člani «Balkana» — smo bili tesno povezani tudi s svojimi starešinami t. j. absolventi visokih šol, ki so za časa študij bili člani «Balkana». Narodnoobramna miselnost je bila v «Balkanu» posebno močno razvita in najvišji princip društva. Zato so «Balkanci» pripadali vsem političnim smerem: družil jih je pa skupni imenovalec — odpor proti zatiranju slovenskega naroda. Ni čudno zato, da se je ravno v krogu «Balkancev» — starih in mladih — porodila misel olajšati študentom iz Julijske krajine in Trsta študije in jim na ta način dati ekonomsko osnovo, da bodo lahko živeli in delali na domačih tleh v Julijski krajini. To je bilo pa zato tako potrebno, ker je bila večina naših študentov siromašnega rodu in bi ne mogla študirati v vedno težjih razmerah, ki so nam jih fašistične oblasti ustvarjale. V takratnem političnem položaju pač nismo predvidevali, da bo našel fašizem sredstva, da bo paraliziral tudi to našo akcijo in da samo dovršeni študij ne bo mogel dati vsem poklicem dovolj trdno ekonomsko osnovo za obstoj v Julijski krajini.

Sicer je že prej obstajalo Dijaško podporno društvo v Trstu, a ni bilo tako široko zasidrano, da bi moglo voditi akcijo širšega obsega. Naša misel je bila, naj bi nova organizacija bila kar najbolj množična, da bi na ta način potrebe naših študentov približala slehernemu Slovencu in Hrvatu v Julijski krajini. Ta široka baza bi potem nedvomno lahko zbrala tudi potrebna sredstva za učinkovito širokopotezno akcijo. Pravila smo sestavili po pravilih neke podobne — mislim — poljske organizacije. Ustanovni občni zbor je bil januarja 1923. leta v dvorani Delavskega konsumnega društva pri Sv. Jakobu, kjer je bil eden najživahnejših slovenskih centrov v Trstu. Kmalu se je začelo novo društvo uveljavljati, ker je uživalo podporo vseh naših organizacij širom po Julijski krajini. Društvo je imelo v kratkem več tisoč članov iz vseh slojev našega naroda.

Društvo je imelo svoj glavni odbor in svoj visokošolski odbor. Princip podpiranja je bil ta, da se dajejo visokošolcem brezobrestna posojila na menico, povračljiva po dovršitvi študijev. Poleg menice pa je moral vsak visokošolec tudi podpisati izjavo, s katero se je zavezal, da bo — po dovršenem študiju — služboval v Julijski krajini. Srednješolci pa so dobivali podpore brez vsake obveze. Pogoj je bil samo ta, da so člani Dijaške Matice ali sami ali pa njihovi starši.

Da bi mogli čim pravičneje in zato čim uspešneje razdeliti podpore smo — s pomočjo naših gospodarskih organizacij — organizirali širom po Julijski krajini mrežo zaupnikov, ki so nam dajali o vsakem prosilcu točne podatke o njegovih potrebah. Srednješolcem je odobraval podpore glavni odbor društva sam. Visokošolci, ki so bili člani društva so si pa na visokošolskem zboru izvolili svoj visokošolski odbor, ki je reševal prošnje visokošolcev. Visokošolski odbor je zelo resno in strogo presojal potrebe posameznih prosilcev. Če bi bilo društvo obstajalo nekaj desetletij, bi bilo postalo ekonomsko zelo pomembno, saj bi absolventi visokih šol vračali podeljena posojila in bi bila zaradi tega akcija Dijaške Matice vedno bolj učinkovita. Društvo pa je obstajalo samo nekaj let, in je bilo pozimi 1926 med prvimi žrtvami, ko je fašistična vlada razpustila vse naše organizacije v Julijski krajini.

Posojila, ki jih je Dijaška Matica dajala, niso bila majhna in je mogel visokošolec tudi v tujini z njimi skromno izhajati. Podpiranih visokošolcev smo imeli okrog 60, podpiranih srednješolcev pa okrog 240. Poleg članarine, ustanovnine in darov, je prejela Dijaška Matica tudi nekaj volil in zapuščin in si na ta način ustvarila ekonomsko bazo za akcijo. Društvo je izdalo v najboljšem letu okrog 200.000 lir podpore in posojil. No, kakor smo se Slovenci in Hrvati v Julijski krajini zavedali važnosti tega društva, tako so se tega zavedale tudi fašistične oblasti in zato ni čudno, da je bila Dijaška Matica prva žrtev njihovega besnenja proti slovenskim organizacijam v Trstu.

Dr. JOSIP BOZIČ

MESTO GANGSTERJEV V DRUŽBENEM ŽIVLJENJU ZD AMERIKE

OD SODNIKA DO ŽUPANA VELEMESTA

„Raketarji" posredno vodijo krajevno politiko, jo finansiraio ali pa onemogočaio svoje nasprotnike - Tudi sindikalna gibania izpodkopujejo od kapitalistov najeti gangsterji - Do danes so oblasti žele malo uspeha

Tu bomo pisali o bivšem županu New Yorka, kako je postal župan največjega mesta na svetu. Vsega tega pa ne mislimo pisati o njem kot o osebi, ampak nas to zanima bolj kot pojav, ki je v Ameriki nekaj povsem normalnega, pa četudi se neki krogi borijo proti temu, seveda z zelo pičlimi uspehi. Rekli bomo še nekaj; celo sam O'Dwyer, o katerem bomo pisali, ni v vsem pojavu nikaka odločujoča osebnost, nekak subjekt, ampak skoraj bi rekli le objekt.

Že veliki ameriški pisatelj Theodor Dreiser je v svoji knjigi «Ameriška tragedija» opisal, kako se v Ameriki prepletata zločin in krajevna politika v nekak nerešljiv vozel. Ponavljamo, da se nekateri krogi posebno v zadnjih letih zelo ostro borijo proti temu in ta drastični primer velja bolj za polpreteklo dobo, vendar smo še zelo daleč od tega, da bi lahko rekli, da se je ta pojav znatno omilil. Primer že prej omenjenega O'Dwyerja nam bo to potrdil.

Kdor pozna vsaj do neke meje razmere v ZDA, se ne bo niti malo začudil, ko bo zvedel, da je obstajala v ZDA družba za ubijanje ljudi, ki je nosila ime «Murder incorporated». To je bilo nekaj povsem normalnega. Kdor je hotel, da neka oseba zgine s površja, je plačal določeno vsoto in tista oseba je dejansko izginila. Za danes ne moremo več trditi, da ta organizacija še obstaja, ker se o njej javno ne govori več, toda še danes najdete v ZDA gangsterja, ki vam bo po naročilu in za dobro plačo umoril nezaželeno osebo. Se več. Celo javnosti je bilo znano, da so imeli v sindikatih glavno besedo gangsterji. O tem bo kaj več prikazal primer O'Dwyerja samega, kjer bomo videli, kako je šla ameriška politika roko v roki s kriminalom. «Raketerji» so n. pr. odobrili ter celo denarno podpirali izvolitev nekega državnega funkcionarja, kakor n. pr. državnega tožilca, šefa policije, sodnika ali celo župana.

V zadnjem letu tako rekoč dnevno lahko čitamo v ameriškem tisku, da je bil odstranjem s svojega položaja n. pr. sodnik, šef policije, državni tožilec ali podobno. Motivacija odstranitve je: bil je v zvezi z raketerji in dobival od njih podkupnino. Zadnje case so pozaprli precejšnje število raketerjev, ki so bili do pred kratkim cenjeni državljani, ki so uživali vso svobodo. Toda še danes se pogosto dogaja, da se neka raziskovanja v tem misu začno in da se nenadoma prekinejo. Zakaj? Gangsterji imajo še dovolj svojih ljudi in zvez v vseh preiskovalnih uradih. Pogosto se dogaja, da se tudi povsem poten preiskovalni sodnik loti z vso vnemo preiskovalnega dela, vendar pa nima dovolj odločnosti, da bi speljal zadevo do konca, kajti noče plačati svoje vneme s svojim položajem ali celo s svojo glavo.

Kako je O'Dwyer postal župan

O'Dwyer, o katerem smo rekli, da bomo pisali, je začel svojo kariero leta 1917 v policijski službi v Brooklynu. Do leta 1924 je čez dan opravljal policijsko službo, ponoči pa je študiral. 1925. leta je položil advokatski izpit na katoliški univerzi v Bronxu. Govori se, da je bil prvih pet let svoje službe kot sodnik zelo marljiv ter da mu ni kaj očitati razen tega, da je imel precej znancev iz vrst sodelavcev velikega gangsterskega «bossa», «gospodarja» Josepha Danoja, ki je bil bolj poznan pod imenom Joe Adamis in ki je danes v zaporu. Joe Adamis in Costello sta nekaka leaderja gangsterstva na obali Atlantika. Adamis je imel v enem izmed najtemnejših predelov Brooklyna nočni lokal, kjer se je zbirala nekaka smetana najtemnejših in najbolj tajinstvenih ljudi. V njegovem lokalu so se zbirali razni politični kriminalci, katere je podpiral iz svojega žepa.

Leta 1932 so O'Dwyerja imenovali za sodnika nekega distrikta v Brooklynu. Na to postavitev je moral pristati tudi Kenneth Shiterland, politični leader tega distrikta. Ta pa je bil ožji prijatelj že prej omenjenega Adamisa. Če bi O'Dwyer ne bil «človek, s katerim se ne bi dalo nič storiti», bi gotovo ne bil izvoljen na to mesto. Adamis je torej «vrgel oko» na O'Dwerja in že po petih letih službe je bil postavljen za sodnika najvišjega sodišča v Brooklynu in sicer na kriminalni odsek. Komaj dve leti za tem pa je zapustil to mesto, pa četudi je bil izvoljen za dobo 14 let.

1938. leta je guverner države New York imenoval posebnega sodnika, ki naj očisti Brooklyn vsega kriminala. To nalogo je poveril John Amenu, ki je delal na tem, da iztrebi organizacijo raketerjev ter celo organizacijo «Murder incorporated». V začetku je kazalo, da ne bo Amena zaustavil na njegovem delu nihče in da bo strpal v zapor vse gangsterje z njihovimi «bossi» vred.

Toda nenadoma je bil D'Dwyer izvoljen za državnega tožilca tistega dela Brooklyna, kjer je bilo največ zločinstva, namreč v pristanišču in dokih Brooklyna. Prvo delo O'Dwyerja na novem položaju je bilo imenovati za šefa kriminalističnega odseka Jonesa J. Morana. In ta Moran je bil desna roka O'Dwyerja in je lahko prekinil vsako razpravo, ki določenim krogom ni bila prijetna. Tako je bilo Amenu onemogočeno vsako nadaljnje delo. In v tem je odgovor, zakaj je bil O'Dwyer, ki je bil izvoljen za 14. let za sodnika, že po dveh letih zapustil svoje mesto.

J. Amen, katerega je guverner države New York postavil, da razišče raketersko delovanje v Brooklynu, je ugotovil, da imajo raketerji v svojih rokah vsa najvažnejša mesta v brooklinških sindikatih pristaniških delavcev.

Pristaniške delavce so raketarji terorizirali ter jih prisilili, da so podvzeli tudi sindikalna gibanje, ki so bila v njihovo škodo. Kapitalisti pa so se posluževali raketarjev, da so držali pristaniške delavce na uzdi. Pri vsem tem pa so morali pristaniški delavci še celo plačevati odškodnino raketarjem. Če se je kdo postavil po robu, je plačal svojo nepokornost z glavo. Preiskovalni sodnik Amen je zasleval v dokaz malverzacij, da se pregleda knjigovodstvo sindikatov. Ko so v vodstvu sindikatov odbili to zahtevo, je zahteval, da jih sodno prisilijo k temu. Sefi sindikalne unije so uvideli, da z Amenom ne bodo tako lahko delali. Izbrali so si dobrega odvetnika in sicer brata že omenjenega O'Dwyerja, Pavla O'Dwyerja. Ta je sprejel nalogo ter prepričal— brata, da sprejme zastavo sodišča. Ko pa je pri preiskavi prišlo do kritične točke, se je v stvar vmešal O'Dwyer. Časopisi so pisali, da O'Dwyer energično ravna z gangsterji, ter da je v eni noči pozaprl nad sto sindikalnih članov sindikata. Časopisi so tudi pisali, da je O'Dwyer dobil zahtevane knjige katerih ni mogel, dobiti Amen kot član vrhovnega sodišča Toda te knjige so bile v tem času ponarejene, tako da je ta nona racija in preiskava bila le bluf, kajti po pregledu ponarejenih knjig je sodišče imelo samo indicije, ni pa imelo dokazov in je moralo vse osumljence oprostiti.

«Murder incorporated»

V času zadnje vojne je bil O'Dwyer v Italiji kot general in načelnik ekonomske komisije. 1943. leta je bil izvoljen za javnega tožilca in ko se je 1945. leta vrnil v ZDA, je odklonil ta položaj ter se kandidiral za župana Ned Yorka. Guverner države New York je imenoval Badlocka za javnega tožilca torej na mesto, katero je O'Dwyer odklonil ter mu zadal nalogo, da pregleda problem raketarjev.

Ko je Badlok hotel preveriti dokaze o tisti znani nočni raciji sindikalistov, je prišel do zelo čudnih dokazov. Sprožil je tožbo in dokazal, da sta O'Dwyer in njegov pomočnik Hanley imela konferenco z Emilom Camaradom ter drugimi visokimi uslužbenci sindikalne unije in da je on prikril vso zadevo o raketarjih. Neki Haferman je priznal, da so fonde unije kontrolirali gangsterji. Haferman je poznal vse te raketerje, toda ni jih hotel izdati, ker mu je tako naročil O'Dwer. O'Dwyer je za to našel izgovor, češ da je spremenil preiskavo zato, ker je s tem lahko «uničil organizacijo Murder incorporated».

O'Dwyer je osebno poznal šest voditeljev newyorških in brooklinških voditeljev raketarjev, toda niti enega ni spravil pred sodišče. Vedel je tudi, da je Adamsonov prijatelj gangster A. Anatsazij dal umoriti starega pristaniskega delavca cigar truplo so našli v močvirjih New Jerseya. Nekoč je bil zaprt gangster Reles in čuvalo ga je v hotelu 6 policajev Toda z utraj so truplo gangsterja našli na krovu hotelske kuhinje. Reles je izdal precej sodelavcev in policaji, ki so ga stražili, so ponoči vsi «zaspali»

Se leta 1942 je neki policaj spoznal na ulici gansterja Romea ter ga dal zapreti. Uro pozneje so Romea izpustili češ, da niso iskali njega.

Šef ter nekak finančnik gangsterstva, katerega imenujejo v teh krogih «ministrs i predsednik», je Franc Costello Ta človek je zelo bogat, gospodar mnogih podjetij in restavracij v New Yorku, njegov je tudi najelitnejši nočni plesni lokal v New Yorku «Copa Cabana». Župan O'Dwyer je bil njegov prijatelj. Postal je celo župan zato, ker je Costello njegovo izvolitev odobril ter celo finansiral. Seko je bil O'Dwyer v vojski in še predno je kandidiral za župana, je obiskal Costella na njegovem domu.

O'Dwyer je zapustil svoje mesto in bil postavljen za ambasadorja ZDA v Mehiki. Tudi s tega mesta je zletel, toda ostal je vseeno v Mehiki. Pred kratkim se je začela podobna razprava tudi proti županu New Jerseya zaradi istih stvari. In to ni edini in verjetno tudi ne zadnji primer politične kriminalitete v ZDA.

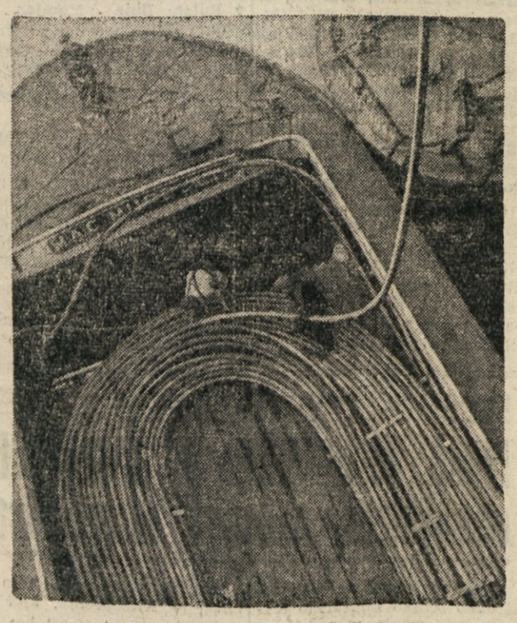

Slika kaže, kako tovorijo na prekooceansko ladjo «Athenic» v londonski luki 3 km dolg kabel, ki so ga izdelali v Veliki Britaniji za novozelandske podmorske brzojavne zveze.

„Aida" - Film

Pričelo se je snemanje filma «Aida» po istoimenski Verdijevi operi. Glavne vloge bodo imeli Sofia Loren (Aida), Lois Maxwell (Amneris), Luciano Della Marra (Radames), Antonio Casinelli, Afro Poli, Enrico Formichi in plesalka Alba Arnova. Z baleti in sploh koreografsko obdelavo se bo ukvarjala Margareta Wallmann. Računa se, da bo delo trajalo 75 delovnih dni. Film bo v barvah.

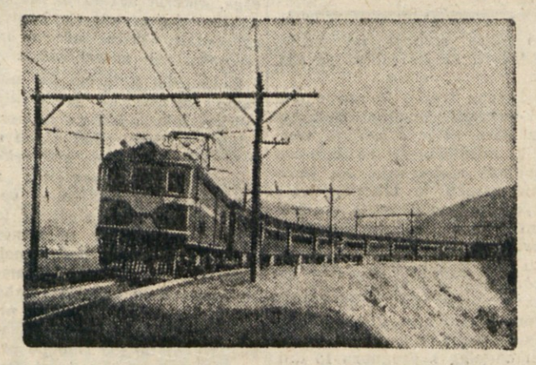

Angleško podjetje «English Electric Company» je izdelalo za novozelanske železnice 7 takih električnih lokomotiv. Poleg vagonov za potnike lahko vleče ta lokomotiva še tovorne vagone s tovorom do 600 ton z brzino 48 km na uro. Njena največja brzina je 48 km na uro.

Prispevki za Dijaško Matico

Puntar Karlo 50, Bertot Olga 100, Gerbec Marija 150, Fonda Ana 100, Repinc 100, N. N. 50, Pahor 150, Skabar 150, Morandini 100, Martelanc 50, Prašelj Tereza 100, Gambini 150, Ljudmila Arban 200, Vigini Elisa 200, Vida Jagodic 200, Kocjan Nada 200, Pertot Matilda 500, Martelanc Tončka 500, Dekleva 500, Holski Anton 100, Pertot Guština 50, Rado Strukel 300, Civardi 50, Sosič 100, Martelanc Rada 200, Makovec 200, Gerlanc Marij 250, Turko Ferdinand 200, Vecchi Marija 100, Vecchi Marija 50, Nardin Anton 500, Pertot Ivan 200, Vecchi Lidija 500, Pobočnik 200, Cenčič Ana 500, Lapel 100, N.N. 200, Zniderščič 100, Starc Danica 200, Starc 100, Martelanc 100, Martelanc 100, N. N. 500, Terčič Marija 100, Kriščak Diana 100, Mila Bole 50, Skrjanc Stefi 200, Regent Marija 50, Knez Ivanka 100, Sčuka Alojzija 500, Ferluga Anica 100, Regent 100, Besednjak Marta 50, Grbec Anamarija 100, Grbec Milka 100, Jež Nives 100, Jež Rosana 50, Milič Marija 200, Milič Franc 3.0, Milič Savina 50, Pertot Milena 100, Gizela Meden 300, Pipan Marta 100, Martelanc Klara 100, Pertot 100, Pertot Ana 100 Pertot Marija 100, Pertot Rožka 100, Vodopivec Ivanka 200 Mozetič Elza 200, Pertot Gilda 500, Kralj 200, Pertot Anica 100, Pertot Pina 100, Pertot Marija 100, Kocjančič 100, Pertot Marjo 200, Bratina Stefan 100, Barič Emil 100, Kovačič Vida 100, Pertot Lenka 100, Martelanc 100, Starc 50, Pertot Stanko 500, Pertot Marica 500, Trošelj Rafaela 200, D M. 300, Pertot A. 300, Martelanc Vida 100, Pertot Marčela 300, Milič 500, Zora 200, Godnič 100, Samec 300, Sčuka Tončka 200, Nazor Mate 2000, Kosmina Marija 200, Mlekuž Eva 300, Baje Zora 300, Toros Ljubo 200, Ivo Doles 250, Ivan Velenik 150, Branko Pertot 100, Vrtovec Tončka 300, Janoušek Ladislav 1000, A. P. 500, Mila Karis 500, N. N. 1000, O. F. 5000.

Ludvik Josip 100, Ludvik Egon 100, Ksantidis Ivan 100, Vrh Josip 50, N. N. 1000, Bogovič 1000, Soba 500, Ukmar 1000, Bordon 500, N. N. 500, Sila Marij 500, Pertot Josip 100, Rutar Deli 200, Cesar Slavica 200, Smeraldi Ivan 100, Fakin Angel 200, Stok Viktor 100, Pestotnik Janko 100, Bucik Alojzij 200, Adamič Miro 300, Volk Pavel 100, Ban Ivan 100, Bucik Terezija 200, Barovina Ana 200, Sancin Mara 500, Margi Zalokar 300, Jaklič Svetka 300,

Charles Dickens

PICKWICKOVCI

180.

Prevedel prof. dr. Fr. Pradač

«Ali nimate morda česa za perico? Poznam izvrstno perico, ni daleč odtod in hodi po moje stvari dvakrat na teden - in kakor nalašč! - danes je ravno njen dan. Ali naj ji dam s svojimi stvarmi tudi kaj vaših malenkosti? Toda ne govorite o nadlegovanju! To bi bilo lepo, da ne bi gentleman pomagal v stiski gentlemanu!»

Med tem govorom se je tlačil gospod Smangle, kar je mogel, k torbi in oči so mu žarele od ognja najnesebičnejšega prijateljstva.

«Ali pa, nimate li ničesar, kar bi hoteli dati snažiti? Dal bi slugi,» je nadaljeval gospod Smangle

«Čist nč, prjatu,» je rekel za gospoda Pickwicka Sam. «Morbt b blu prjetn za uše stranke, če b se dau edn ud nas krtačt, de se b na blu treba temu človek uznemirjat, kokr je reku učitelj, k sa se mladi gspudiči branil, de b ih našečku sluga.»

«Nimate torej ničesar, kar bi mogel v svojem kovčku poslati perici?» je vprašal gospod Smangle že z manjšim pogumom ter se obračal od Sama h gospodu Pickwicku

«Nit nejmanšga ne, gspud,» je rekel spet Sam. «Jest se bujim, de je vaš kovčk že z vašmi stvarmi preveč nabasan.»

In te besede je spremljal s tako pomenljivim pogledom na posamezne dele obleke gospoda Smangla, po katerih bi se dalo soditi o spretnosti perice, da se je le ta obrnil in vsaj začasno opustil vse nakane glede denarnice in garderobe gospoda Pickwicka. Razsrjen je šel na igrišče, kjer je použil lahek in zdrav zajtrk v obliki cigar, ki jih je pridobil ponoči.

Gospod Miwins, ki ni bil kadilec in ki je njegov dolg za drobne stvari pri trgovcu dospel že na konec deske in se je nadaljeval že na drugi strani, je ostal v postelji ter si za zajtrk privoščil «špančka», kakor je navadno rekel.

In ko je gospod Pickwick nekaj pojedel v mali sobi (ki je nosila ponosno ime salona in imela to prednost, da je vsak, ki je v njej jedel za to se seveda plačevalo — slišal, kaj se zraven v skupni obednici govori) in poslal gospoda Wellerja po nekih nujnih opravkih, se je vrnil v svojo sobo, da bi se z gospodom Rokerjem pogovoril o bodočem stanovanju.

«Stanovanje? Kaj?» je rekel ta gospod in vzel na pomoč veliko knjigo, «stanovanj je pri nas dosti, gospod Pickwick. Vi imate družabno številko 27 in ta je v tretjem nadstropju.»

«Kaj? Kaj ste rekli?» je vprašal gospod Pickwick.

«Da imate družabno številko 27,» je rekel gospod Roker, «ali me razumete?»

«Ne popolnoma,» je rekel gospod Pickwick in se smejal.

«To je vendar tako jasno, kakor Salisbury,» je rekel gospod Roker. «Vi imate številko sobe 27 v tretjem nadstropju in ti, ki so tam, so vaša družba. To je vendar jasno, ne?»

«Pa jih je tam mnogo?» je vprašal gospod Pickwick v skrbeh.

«Trije, je rekel gospod Roker

Gospod Pickwick se je razkašljal

«Eden je župnik,» je rekel gospod Roker in prepisoval kos papirja, «in drugi je mesar.»

«Kaj?» je vzkliknil gospod Pickwick.

«Mesar,» je ponovil gospod Roker in trkal s konico peresa na mizo, da bi ga ozdravil. «Ta vam je bil nekoč bogataš! Saj se vendar spominjate na Toma Martina, Neddy?» je vprašal gospod Roker drugega moža v veži, ki si je ravno strgal blato s čevljev z žepnim nožem, ki je imel petindvajset klin.

«Jaz bi mislil!» je odgovoril vprašani moč s posebnim poudarkom na osebnem zaimku.

«Moj Bog,» je rekel gospod Roker in zmajeval počasi z glavo ter gledal raztreseno skozi zamreženo okno, kakor da se z ljubeznijo spominja na neki miren prizor iz svoje nežne mladosti, «kakor da ga vidim danes, kako je v ladjedelnici vrgel nosača premoga pri Fox-Under-The-Hillu v morje. Vidim ga pred seboj, kako sta ga peljala dva stražnika, nekoliko ohlajenega, po obrežju, z obkladkom iz kisa in rjavim obličjem na desni veki; in pa tistega lepega buldoga, ki je šel za njim in je potem ugriznil malega dečka. To je čudno s časom, kaj, Neddy?»

Gospod, ki mu je veljalo to vprašanje, se je zdel molčeč in zamišljen, zakaj odgovarjal je samo na vprašanja Toda gospod Roker je stresel poetično, melanholično vrsto misli, se lotil svojega običajnega življenjskega dela ter vzel pero v roko.

«In kdo je tretji gospod?» je vprašal gospod Pickwick, ki ga popis njegovih bodočih tovarišev ni posebno razveselil.

«Kdo je tisti Simpson, Neddy?» je vprašal gospod Roker svojega družabnika.

«Kakšen Simpson?» je vprašal Neddy.

«Na sedemindvajsetici v tretjem nadstropju, kamor pride tudi tale gospod.»

«Aha ta,» se je spomnil Neddy, «ta pravzaprav ni nič — On je najprej ocenjeval konje na sejmih in zdaj kvarta.»

«Ah, to sem si precej mislil,» je rekel gospod Roker, zaprl knjigo in podal gospodu Pickwick košček papirja. «Tu je vaš listek, gospod.»

Gospod Pickwick je zelo strmel, da se ravna z njim kakor z vsakim drugim; vrnil se je v sobo in premišljal, kaj naj stori. Zdelo pa se mu je primerno, stopiti, preden stor druge korake, v osebni stik s tistimi tremi gospodi, ki so mu bili določeni za sostanovalce, in zato je šel v tretje nadstropje

Počasi je hodil po hodniku in se trudil, da bi prečital številke sob, ker je bilo slabo razsvetljeno. Slednjič se je obrnil na natakarja pri jetniškem restavraterju, ki je opravljal ravno svoje jutranje delo: pobiral je cinaste skodelice po celicah.

«Kje je številka 27, prijatelj?» je vprašal gospod Pickwick.

«Peta vrata dol,» je rekel natakar. «Zunaj so s kredo narisane vislice z obešenjakom, ki kadi pipo.»

Gospod Pickwick je šel v to smer po hodniku in dospel slednjič do opisane slike nekega gentlemana; pokukal ga je po obrazu s sklepom kazalca najprej čisto lahno, potem pa nekoliko glasneje. In ko je to proceduro nekolikokrat in brez uspeha ponovil, je gospod Pickwick odprl vrata in pogledal v sobo.

V sobi je bil mož, ki se je nagibal skozi okno in s čudovito vztrajnostjo pljuval dol na klobuk nekega kolega. In ker ni pomagalo ne govorjenje, ne kašljanje, ne kihanje in trkanje, da bi ta mož opazil, da je nekdo v sobi, je stopil gospod Pickwick k njemu in ga na lahko potegnil za škric. Mož se je obrnil v sobo, premeril gospoda Pickwicka od glave do nog, ga zlovoljno vprašal, kaj — in tu je izrekel nekaj, kar diši po peklu — hoče tu.

«Če se ne motim,» je rekel gospod Pickwick in pogledal na listek, «je to soba št. 27 v tretjem nadstropju.»

«In dalje?» je rekel gentleman.

«Jaz sem prišel zato, ker so mi dali tale listek,» je rekel gospod Pickwick.

(Nadaljevanje sledi)

TRST, torek 13. januarja 1953

VREME Vremenska napoved za danes: Zaradi vdora mrzlega zraka hladno in pretežno oblačno vreme z burjo. — Temperatura v upadanju. — Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je dosegla 3.5; najnižja pa 1.1 stopinje.

PRIMORSKI DNEVNIK

RADIO Opozarjamo vas na sledeče oddaje: **Jug. cone Trsta:** 20.00: Benjamin Britten: «Peter Grimes», op. v 5 dej. **Trst II.:** 22.00: Dvorak: Simfonija št. 3. **Trst I.:** 20.35: G. Puccini: «Manon Lescaut», op. v 4 dej. **Slovenija:** 15.30: Pavel Sivic: Klavirska glasba skozi stoletja.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

MESTNI MUZEJ V CEDADU.

Danes stavka železničarjev

Naveličali so se obljub in zahtevajo zvišanje mezd

GORICA, 12. — Delavska zbornica in Svobodni sindikati so napovedali splošno stavko za 13. januar. Stavka naj bi bila izraz nezadovoljstva italijanskih železničarjev, na katerih zahteve vlada in uprava državnih železnic nista hoteli pristati; sicer sta ponudili sindikatom železničarjev nekakšno izboljšanje mezd, vendar so železničarji ponudbe odbili. De Gasperi je pred odhodom v Grčijo naslovil na predstavnike železniških sindikatov telegram, v katerem jih obvešča, da bo svet ministrov na bodoči seji in v okviru splošnega zakona o državnih uslužbencih proučil tudi zahteve železničarjev. Vendar so De Gasperijev telegram sprejeli samo člani Svobodnih sindikatov, kateri se napovedane stavke ne bodo udeležili, medtem ko so člani, oziroma vodstvo, Delavske zbornice in Svobodnih sindikatov ostali pri svojem sklepu, da bo stavka v torek 13. januarja. Tovorni kakor tudi potniški vlaki se bodo ustavili danes ob 24. uri ter bodo začeli zopet voziti v torek po polnoči.

Zaradi napovedane stavke sporoča uprava tržaških železnic, da bodo potnikom v primeru popolne stavke na razpolago za prevoz avtobusi. Iz Trsta (Ulica Flavio Gioia) bo odpeljal avtobus v Gorico ob 8.10, 14.10, 19.5, iz Gorice pa ob 10.30, 19.10, 23.10.

Šolska kuhinja
za revne otroke

GORICA, 12. — S pomočjo šolskega patronata goriške občine, podpornega društva in uprave mednarodne pomoči, so danes v goriški občini pričeli razdeljevati dnevni obrok hrane 638 šolskim otrokom, katerih družine živijo v slabih gospodarskih razmerah. V ta namen bo delovalo 12 kuhinj, v katerih bodo otroci iz mesta in dežela dobivali toplo hrano štiri mesece. Za vsako šolo so določili sledeče število potrebnih otrok: Ulica Cappuccini 68, Ulica Leopardi 22, Ulica Marconi 55, Ulica Cappella 80, Ulica Mameli 40, Ulica sv. Chiara 8, Ulica Codelli 31, Ulica Palladio 45, Stražice 40, Rojce 50, Ulica Croce 19, Ulica Randaccio 15, Standrež 40, Ločnik 70, Podgora 45, Pevma 40.

Preskrbite
si nove osebne izkaznice!

GORICA, 12. — Goriška občina obvešča vse občane naj čimprej obnovijo svoje osebne izkaznice, če so bile izdane pred tremi leti. Kot je znano predvideva člen 3 zakona policije veljavnost osebnih izkaznic samo za dobo treh let. Zastarele izkaznice ne veljajo in jih njihovi lastniki ne morejo uporabljati. Vsak naj si zato čimprej obnovi zastarelo osebno izkaznico!

Nesreče pri delu

GORICA, 12. — Ko se je včeraj zvečer 23-letni Alesij Mihih iz Trsta, Ul. Santa Croce 73, vozil s kolesom iz Ul. Marconi proti Ul. Crispi je na križišču z Ul. Mazzini trčil ob avtomobil «1100», ki je obrnil proti Ul. Crispi. Mihih je tako zgubil popolno kontrolo nad vozilom in se prevrnil na tla.

Na pomoč mu je pritekel agent mestne policije, ki ga je pospremil do sedeža Zelenega križa. Odpeljali so ga v mestno bolnico Brigata Pavia, kjer mu je službujoči zdravnik obvezal globoko rano na levi nogi in številne praske po rokah in obrazu. Ozdravel bo v približno 10 dneh.

***

Danes popoldne se je ponesrečil pri sekanju drv 52-letni Jakob Blason iz Moše. Sekira mu je zaradi nepreviden kretnje ušla iz roke in mu ranila desno nogo. Domači so mu nudili prvo pomoč, nato pa so poklicali rešilni avto Zelenega križa, ki ga je odpeljal v bolnico Brigata Pavia. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek, kjer se bo moral zdraviti približno 40 dni, če ne nastanejo kakšne komplikacije.

***

Pri delu se je hudo poškodoval 42-letni Jožef Gladini, ki je uslužben kot delavec podjetja Selveg v Stražicah. Gladini je popravljal v bližini Doberdoba električne žice visoke napetosti. Zadel ga je močan tok, zgubil je ravnotežje in padel z višine približno 4 metrov na tla.

Tovariši so mu takoj pritekli na pomoč in ustavili prvi avtomobil, ki je privozil mimo, da je ponesrečenca odpeljal v bolnico k Sv. Justu. Od tu ga je pozneje rešilni avto Zelenega križa pripeljal v bolnico Brigata Pavia, kjer so zdravniki po pregledu ugotovili številne opekline druge in tretje stopnje na rokah. Zdraviti se bo moral 30 dni.

***

Lesena treska je ranila oko 13-letnemu Lucijanu Maregi iz Fare, ki je s svojimi vrstniki zanetil ogenj na dvorišču svojega stanovanja. Na jokanje otroka je takoj pritekla njegova mati, ki je pospremila sinčka z nekim zasebnim avtomobilom v mestno bolnico k Rdeči hiši. Dežurni zdravnik je pregledal otroka in ugotovil, da mu je treska ranila beločnico desnega očesa. Sprejeli so ga na okulistični oddelek s prognozo 15 dni.

Nesreča delavca

GORICA, 12. — Danes je goriški rešilni avto Zelenega križa že v dopoldanskih urah pripeljal v civilno bolnico Brigata Pavia dva ponesrečenca. Gre za delavca Sergija Favera iz Ul. Etna 13, ki si je zaradi padca pri delu poškodoval desno nogo. Ozdravel bo v nekaj dneh.

***

Iz Peči pa so pripeljali 76-letno Jožefo Peris. Žena je nesrečno padla na svojem vrtu. Padec je povzročil prelom desne noge, zato so jo morali pripeljati takoj v bolnico, kjer bo deležna potrebne nege.

Dva požara zaradi saj

GORICA, 12. — Zaradi preobilnih saj, ki so se nabrale v dimniku, je včeraj ob 9. uri zjutraj nastal požar v stanovanju družine Furlani z Livade št. 35. Mestni gasilci so požar pogasili v kratkem času. Škode je bilo približno 10.000 lir.

Nekaj po 13. uri so ponovno poklicali na pomoč mestne gasilce v Ul. Mattioli št. 9, kjer je nastal majhen požar zaradi saj. Škoda, ki jo je povzročil požar, je neznatna.

Gozdno bogastvo v Terski dolini

Poleg tolikih vprašanj gorskega predela Furlanije je treba poudariti veliko važnost, ki jo ima gozdarstvo. Doslej je bila ta panoga zelo razvita v Karniji, v zadnjem času pa skušajo tudi v Beneški Sloveniji pogozditi goličave. S tem delom so pričeli že pred petdesetimi leti in nadaljevali vse do danes. Uspehe vidimo zlasti v Terski dolini in dalje proti pogorju Mušci, kjer sedaj šumijo lepi gozdovi. Ker pa je kronika zlasti v zadnjem času zabeležila večje število gozdnih požarov, je s tem nastala velika nevarnost za uničenje gozdnega bogastva. Poleg tega predstavljajo veliko nevarnost davki, katerim je treba na tem mestu posvetiti nekoliko več pozornosti.

Plačevanje dohodninskega davka odpade pri izmenjavah med proizvajalcem in kupcem v glavnem na luksuzne predmete. Sem naj bi spadalo tudi iglasto drevje. Nedvomno predstavljajo smrekovi gozdovi največje bogastvo teh krajev. Poudariti pa je treba, da ne raste razen smrek nobeno drugo drevo, ki bi prinašalo več gospodarskih koristi, kakor se dogaja v ostalih predelih Alp.

Kjer rasejo iglavci ni mogoče črpati iz zemlje nobene druge dobrine. Zato so te kraje proglasili za «mrtve pasove». Do 31. decembra lanskega leta so uvedli 3 odst. dohodninskega davka na vse prodaje. V breme lastnikov gozdov, ki so v večini primerov občinski predstavniki so šli prvi trije odst., medtem ko so si ostala davčna bremena razdelili posamezni posredovalci, ki so v pravem smislu besede opeharili samo potrošnike.

Z ministrskim odlokom, ki stopi v veljavo z novim letom, bo dohodninski davek zvišan od 3 na 12 odst., ki ga bodo plačali pri prvi prodaji med gozdnim lastnikom in industrialcem.

S tem postopkom, ki je že nekaj časa v veljavi, si bo država prihranila razne neprijetnosti zlasti pri sklepanju pogodb s posameznimi ustanovami in industrialci.

Umrla je starka iz Drev. D'Annunzio

GORICA, 12. — V mestni bolnici Brigata Pavia je včeraj zvečer okoli 18. umrla 80-letna Romana Strukelj, ki jo je neka njena prijateljica našla v četrtek zjutraj nezavestno na tleh. Strukljevo so domači nemudoma odpeljali v mestno bolnico, kjer so jo sprejeli na opazovanje; zaradi komplikacij in srčne hibe pa je starka včeraj umrla.

Čedad

Pokrajinski odbor je pod predsedstvom podprefekta dr. De Vite odobril posojilo 5 milijonov lir čedadske občinske uprave pri Ljudski posojilnici.

KRATKE VESTI iz beneških vasi

Tajpana

V petek zjutraj so nekateri kmetje, ki so šli na delo, našli v obcestnem jarku truplo pokojnega 55-letnega Valentina Slondera iz Athena.

Pokojnik je bil živčno bolan in je večkrat ponoči odšel od doma, zaradi hudega mraza pa je zadnjič iskal zavetišče v obcestnem jarku in tam zmrznil.

Brdo

Za zastopnika naše občine v okrožnem svetu Zveze obrtnikov v Tarčentu je bil imenovan g. Giusto Boppera iz Brda, po poklicu mizar in dobro znan obrtnik v Terski dolini.

Ahten

Pokrajinski odbor je določil podporo za ustanovitev zdravniške ambulante v naši občini.

Nov vozni red avtobusov v Stražice

GORICA, 12. — Z današnjim dnem se je število voženj na avtobusni progi od glavne postaje Ribija v Stražice povečalo od 16 na 18. Ob delavnikih bo ena vožnja več. Avtobus bo odpeljal ob 13.20 z glavne postaje in se vrnil ob 13.35. Drugič pa bo odpeljal ob 16.20. Dosedanji vozni red ostane neizpremenjen. Tudi ob nedeljah bo ena vožnja več in sicer ob 10. uri z glavne postaje Ribi s povratkom iz Stražic ob 10.20. uri.

Uničevanje borovega prelca

GORICA — Goriški župan opozarja vse lastnike borovih nasadov, posameznih ali skupno zaraščenih v parkih in vrtovih, naj nemudoma poberejo gnezda borovega prelca in naj jih uničijo najkasneje do 31. januarja t. l.

Lastniki nasadov naj poberejo in uničijo gnezda v prvih jutranjih urah. Pri tem pa opozarja naj jih sežgejo v neobdelanem kraju, da s tem preprečijo nadaljnjo škodo v gozdu.

Po preteku tega roka bodo za uničevalna dela poskrbele pristojne oblasti na stroške tistih lastnikov, ki niso za to poskrbeli. Kršitelji bodo še posebej kaznovani po zakonu.

KINO

VERDI. 16.30: «Naši prihajajo» in varieté.
VITTORIA. 17: «Svet v mojem objemu», G. Peck in A. Blyth.
CENTRALE. 17: «Legenda o Genovefi», R. Brazzi in A. Varnon.
MODERNO. 17: «Sabu, tatinski princ», V. de Sica in M. Mercader.

ZADNJA POROČILA

V FRANCIJI PROCES proti SS-morilcem

Nemci in Alzačani so obtoženi, da so z mitraljezom pobili šest sto dvainštirideset oseb in jih sežgali

BORDEAUX, 12. — Danes se je tukaj pričel proces proti 22 Nemcem in Alzačanom, ki so obtoženi, da so kot SS-ovci leta 1944 pokosili z mitraljezom 642 mož, žena in otrok iz Oradour sur Glane in jih potem zažgali. Pri tem so nekatere zmetali žive v ogenj. Zdi se, da je bilo dejanje izvedeno kot represalija zaradi ugrabitve poveljnika nemške čete s strani borcev odporniškega gibanja.

Prvi dan razprave je sedelo na zatožni klopi sedem Nemcev in dva Alzačana, ki so že precej časa pod ključem. Poleg njih pa je bilo še enajst Alzačanov, ki so bili doslej na začasni svobodi in ki izjavljajo, da so jih Nemci mobilizirali s silo. Sodnikom se ni predstavil Camillo Grienenberger. Odsotni so nadalje glavni obtoženci. Sojeni bodo v odsotnosti. Med temi je tudi kapetan Otto Kahn, ki je odredil poboj in o katerem menijo, da ni več živ. Poleg njega sta še poročnik Barth in komandant bataljona Dickman. Prvega prav tako pogrešajo, medtem ko o drugem menijo, da je padel na fronti v Normandiji.

Obrambo sestavlja 17 odvetnikov, tisk pa predstavlja okoli petdeset francoskih in tujih novinarjev. Prisotne so tudi edine preživele osebe vasi Oradour. Policija je s težavo zadrževala ogromno množico poslušalcev.

Takoj na začetku je eden izmed odvetnikov zahteval, naj bi proti Alzačanom uvedli ločen sodni postopek. Predsednik sodišča Marcel Nussy pa je dejal, da «bo to proces proti Hitlerjevi miselnosti in proti njegovim dejanjem, ki so brez moralnosti in slehernega čuta človečnosti».

Zaradi ostrega tona se zdi, da bo zahteva obrambe o uvedbi ločenega sodnega postopka proti Alzačanom, ker so francoski državljani, brezuspešna, ker se bo sodišče nanašalo na zakon od leta 1948. o «skupnih krivdah», na podlagi katerega so vsi udeleženci nekega vojnega zločina enako krivi.

Množična zastrupitev s pokvarjenim kruhom pri Trevisu

CESSALTO, 13. — Zaradi uživanja neprebavljivega kruha, spečenega iz pokvarjene moke, se je zastrupilo 250 oseb. Močneje se je zastrupilo 31 oseb, katere so odpeljali v bolnico v Livenzo. Zastrupljen kruh je prebivalstvo kupovalo v Santa Maria di Campagna in pri dveh pekih v Cessalti blizu Trevisa. Slednji pekarni sta bili last Beniamina Codella in Fiorinda Cominotta. Zastrupitev oseb je povzročil kruh, ki so ga spekli v jutranjih urah v peči Fiorinda Cominotta. Z njim so se zastrupili prebivalci okoliških krajev v občini, medtem ko naslednja peka kruha, ki so ga prodajali v občinskem središču, ni povzročila zastrupitve.

Zastrupljena družine si v tej nesreči skušajo same pomagati. Zdravijo se z mlekom. Šele v kasnih popoldanskih urah je prihitel na pomoč zdravnik dr. Furlan, ki opravlja svoj poklic v okolici Cessalta.

Ugotovil je, da je zastrupitev nastopila z uživanjem zastrupljenega kruha, in takoj nudil prizadetim potrebno zdravniško pomoč.

Na kraj so prihiteli predstavniki zdravstva in javne varnosti, katerim je pek Cominotto dejal, da ne more razložiti vzrokov, ki so povzročili zastrupitev. Povedal je, da kupuje moko pri družbi Chiari e Forte iz Trevisa in pri podjetju «Farina di San Dona di Piave». Moki, ki jo je kupil pri omenjenih podjetjih, je pek primešal še 62 kg moke, kupljene v zameno za kruh pri nekem poljedelcu v San Anastasio.

Zdravstveno stanje zastrupljencev se zboljšuje.

NEW YORK, 12. — Snežni viharji še nadalje besnijo v mnogih predelih ZDA. Skupno število smrtnih žrtev je tako narastlo na 39. Promet je marsikje zelo oviran in številni električni vodi so prekinjeni. Najbolj so prizadeti severovzhodni predeli, kjer je zaradi neurja izgubilo življenje 22 oseb. V predmestjih New Yorka je 150.000 stanovanj ostalo brez električnega toka.

ŠPORTNI DNEVNIK

V NEDELJO: TRIESTINA - PALERMO 2:1

Slaba igra napadalcev

Palermo je nastopil z mnogimi rezervami, česar domačini niso znali učinkovito izkoristiti s streli na gol

2:1 v korist domačinov: to je rezultat nedeljske tekme med Triestino in Palermom, ki je pričel v goste nepopoln. Število rezervnih igralcev je bilo namreč večje od onega stalnih igralcev prvega moštva. Kljub temu pa Palermo ni klonil kakor je bilo v začetku pričakovati. S tem pa nočemo trditi, da je rezultat 2:1 realna slika srečanja. Nasprotno. Triestina bi lahko zmagala z večjo razliko, če bi domači napadalci znali izrabiti vse ugodne prilike in številne žoge, katerih naslov je bil na dnu mreže, poslali tja kamor so spadale. Toda žal je bil centralni trio nerazpoložen.

Enajstorici Palerma pa moramo priznati, da je uvedla odlično taktiko, ki so jo verjetno z lastnimi očmi videli v Palermu med tekmo švicarske nogometne reprezentance z italijansko. Ta taktika — verižna obramba — služi pa le toliko časa dokler je stanje neodločeno. Če pade gol, tedaj postane verižna obramba nesmisel in nadaljnja raba te potrjuje, da enajstorica nima namena preiti v protinapad. Nekaj takega smo po prvem golu pričakovali od Palerma. Verižna obramba je namreč brezhibno delovala. Vsak nasprotni napadalec je imel svojega zvestega čuvarja, ki mu je sledil kakor senca. Posledica tega je bila, da niso Tržačani, kljub prevladovanju na središču igrišča, znali ali pa zmogli prebiti zid nasprotnikov, ki so poklicali v obrambo Bertocchijeve mreže kar 8 ljudi. Toda Triestina je hotela doseči gol in je v ta namen poklicala na pomoč tudi Petagno: s tem se je število polkril zvišalo na tri, vendar je Curti igral nekoliko v ozadju in tako prevzel vlogo režiserja. Žal pa včeraj ni imel odlični napadalec preveč čistih idej o igri. Prvi je razumel položaj Petagna, ki je začel streljati iz daljave: smola je hotela, da je njegov strel za malenkost zgrešil cilj. Žoga se je namreč odbila od prečke in postala lahek plen obrambe gostov. Zaman so bili vsi napadi domačinov in vse je kazalo, da se bo prvi polčas končal neodločeno. To bi bil največji udarec za Tržačane, ki so ves čas neusmiljeno in brez prestanka napadali ter niso dopuščali gostom niti toliko časa, da bi se vsaj malo oddahnili, še posebno ker je bila nedeljska obramba domačinov res na višini in ni dovoljevala preostalim napadalcem Palerma — trije po številu — da bi se sploh približali Nuciarijevi mreži. Beki so celo večkrat prešli v napad in Belloni je s krasnim strelom hotel tudi presenetiti Bertocchija, ki je v zadnjem trenutku izredno nevarno žogo poslal v kot.

Konec prvega polčasa se je bližal, ko je Triestina še odločneje napadala. Dišalo je po kapitulaciji gostov — vsaka napaka bi bila namreč usodna — toda obramba je trdo držala vse do nekaj sekund pred koncem, ko je Petagna streljal kazenski strel. Žoga se je ponovno odbila v polje in Ispiro ji je z glavo spremenil smer tako, da je priletela Curtiju pod noge. Ta, dobro zastražen, jo je podal prostemu De Vitu, ki jo je z ostrim strelom poslal proti mreži. Bertocchi je planil proti njej, toda žoga se je odbila od prečke in se ustavila v mreži, medtem ko je presenečeni zratar ležeč na tleh tolkel pesti po zamrznjeni zemlji. Končno je bila prebita veriga in Palermo bo tako prisiljen spremeniti taktiko in se odkriti: to je bilo mnenje vseh ob koncu polčasa.

Toda Palermo se je v drugem polčasu ponovno stisnil v obrambo in še nadalje uporabljal «tourbillon», kakor ga imenujejo Švicarji. Triestina, ki se je zavedala premoči pa je z večjim elanom napadala in tako se ji je posrečilo ponovno prebiti obroč. Petagna je žogo poslal Ispiru, ki se je iz središča premaknil na mesto desnega krila. Od tu je poslal žogo pred Bertocchijeva vrata in Soerensen, ki je čakal ugodno priliko, jo je z glavo poslal neubranljivo v gol.

Pri stanju 2:0 je enajstorica Palerma končno razumela, da je njihova taktika propadla. Igralcem ni preostalo drugega kot iti v protinapad, kar so tudi izvršili. In tu je prišla do izraza tržaška obramba, ki je neusmiljeno čistila in celo — posebno Valenti — prehajala v napad in pomagala napadu, ki je bil nerazpoložen. Edini De Vito je postajal vedno nevarnejši, vendar do novega gola ni prišlo. Stanje 2:0 je zadostovalo Triestini, ki je začela akademsko igrati. Palermo je to izrabil in Di Maso si je v 36 minuti priboril žogo, preigral celo obrambo in se sam prikazal pred Nuciarijem, ki mu je sicer stekel naproti toda prepozno: Di Maso je streljal in žoga se je zakotalila v mrežo. Ta hladna prha je prebudila domačine, ki so spodbujeni od 13.000 gledalcev, prevzeli vajeti igre v svoje roke in ostro napadali. Curti in Petagna sta ponovno zavzela svoja mesta, toda vse do konca se položaj ni več spremenil. Utrujenost je premagala oba nasprotnika in rezultat je verjetno zadovoljil obe enajstorici.

***

Ostale tekme so se večinoma končale kot je bilo pričakovati, kolikor je šlo za zmago ali poraz. Vendar pa sta dva rezultata proti pričakovanju visoka glede oddanih (oziroma prejetih) golov. Furlani iz Vidma, ki se znajo navadno dobro braniti in marsikdaj komu zagodejo s kakim neodločenim rezultatom v gosteh pri najmočnejših nasprotnikih, so pa v nedeljo klonili proti Atalanti, ki jim je nasula v mrežo 5 golov. Enako se je godilo Laziu v tekmi z Juventusom. Bologna ki jo je Triestina na njenem terenu premagala, je v nedeljo odpravila Milan z gladkim rezultatom. Da Torino v tekmi z Milanom ni samo trenutno zablestel, je dokazala njegova gladka zmaga proti Fiorentini na njenem igrišču. Inter gre še kar naprej; njegova zmaga proti Sampdorii ni ravno visoko izražena, toda zmaga je zmaga. Na svojih igriščih so še zmagali Napoli, Pro Patria in Roma proti Spalu, Comu in Novari.

Polda deseti v Bischofshofnu

Na mednarodnih tekmah v smučarskih skokih na 100-metrski skakalnici v Bischofshofnu je sodelovalo 31 skakalcev iz Nemčije, Avstrije, Švedske, Norveške, Švice in Jugoslavije. V hudi konkurenci svetovno znanih skakalcev je Jugoslovan Polda zasedel deseto mesto. Rezultati:

1. Naes (Norveška) 233.6 točke (90,5 in 94 m); 2. Bradl (Avstrija) 224,2 (87,5, 91,5 m); 3. Berquist (Svedska) 221 (84, 83,5 m); 4. Edder (Nemčija) 216,3 (87, 86.5); 5. Weiler (Nemčija) 215 (86, 84); 6. Holmström (Svedska) 214,4 (82, 84,5); 7. Doelplads (Norv.) 213,9 (86, 84,5); 8. Lauren (Sved.) 213,5 (81, 81,5); 9. Kroken (Norv.) 210,9 (85,5, 80); 10. Polda (Jugosl.) 210,7 (82, 88,5).

Od Jugoslovanov so se plasirali tudi Karel Klančnik na trinajsto mesto s 199,5 točke (75 in 82,5 m), Jože Zidar na dvajseto mesto s 182 točkami (83 in 69,5) in Rudi Finžgar na 23. mesto s 171,9 točke (skočil dvakrat po 75 m).

10 KOLO NOGOMETNEGA PRVENSTVA KOPRSKE PODZVEZE

Neodločen rezultat med Auroro in Piranom

Jadran premagal Izolo

REZULTATI:

v Kopru: Aurora - Piran 0:0
v Umagu: Proleter - Umag 1:0 (0:0)
v Bujah: Buje - Momjan 5:2 (2:2)
pri Sv. Jerneju: Soline - Odred 1:1 (1:1)
v Dekanih: Jadran - Izola 1:0 (1:0)

Nedeljska odločilna tekma med Auroro in Piranom, ki se je odigrala v Kopru, je pritegnila na koprski stadion publiko velikih dogodkov. Prišli so iz vseh krajev, mnogo od njih tudi iz Pirana. Na koncu so bili skoro vsi več ali manj razočarani, kajti od takih nasprotnikov so pričakovali boljšo igro, kot so jo pa igralci pokazali na igrišču. Do neke mere je to sicer opravičljivo. Vedeli smo, da današnja tekma ne bo nudila tehničnega užitka, da pa bo razburkana, odločilna, ker bosta obe moštvi napeli vse sile za osvojitev tistih dragocenih točk, ki bosta omogočili zmagovalcu, da si osvoji prvo mesto v lestvici. To se je na igrišču tudi pokazalo. Pirančani so bili vseskozi v premoči in so mnogokrat spravili Auroro v kritično situacijo, toda dvakrat je žogo odbila prečka, večkrat pa so si sami piranski napadalci onemogočili zasluženo zmago z zastreljevanjem zrelega za gol. Zmago bi lahko dosegli dve minuti pred koncem, ko je Santomarco preigral obrambo in se sam predstavil vratarju Dobrinji. Ta, vidoma nevarnost, je zapustil vrata in šel proti nasprotniku ter ma tako pokril vrata. Santomarco se v tej priložnosti ni znašel in brcnil žogo prav v noge vratarju, ki jo je odbil in rešil svoja vrata.

Pravo presenečenje dneva je pa prišlo iz Dekanov, kjer je domačinom uspelo premagati nevarnega nasprotnika Izole, ki je prav teden dni prej obračunal z koprsko Auroro. Zmago so dosegli s kazenskim strelom iz kakih 40 metrov od vrat Izole. Bertok je žogo tako močno brcnil, da je presenetil vratarja, ki ni niti poskušal braniti. Brezuspešno so potem končali vsi poizkusi Izolanov, da bi izenačili.

Tudi Odred je moral oditi iz Solin z eno samo točko, in sicer tisto težko zasluženo, kajti domačini so bili tisti, ki so s svojo požrtvovalno in hitro igro spravili goste večkrat v zadrego.

V Umagu je koprski Proleter zabeležil letos že drugo zmago! Prvič je zmagal na Odredom, v nedeljo pa pri Umagu, obakrat z istim rezultatom 1:0 in to po enakovredni in napeti igri. Sicer nosi to nedeljsko zmago Proleterja del odgovornosti vratar Umaga, ker je bila odločilna žoga, ki jo je poslal proti njegovim vratom z glavo Bertok, ubranljiva.

Pričakovana je bila zmaga Bujčanov nad povprečnim Momjanom, ki je pa nudil mnogočan odpor in izenačil prvi polčas.

Sedaj se prvenstvo prekine za tri nedelje, ker se bodo odigrale zaostale tekme. PNS

Pomlajeno jugoslov. moštvo za nogometno tekmo z Egiptom

BEOGRAD, 12. — Jutri odpotuje z letalom v Egipt jugoslovanska nogometna reprezentanca, ki bo 16. januarja v Kairu nastopila proti egiptovski reprezentanci. Odpotovali so naslednji igralci: Beara, Stojanović, Stankovič, Belin, Zeković, Davidović, Tasič, Milovanov, Klajič, Ognjanov, Vukas, Jočič, Zebec, Herceg, Rajkov. Jugoslovanski tekmovalci bodo 19. januarja odigrali še eno tekmo v Egiptu, in sicer v Aleksandriji proti tamkajšnji mestni reprezentanci. Trener moštva, ki je odpotovalo v Egipt, je znani Moša Marjanović, nekdaj najbolj popularni jugoslovanski nogometaš. Funkcionarji jugoslovanske nogometne zveze polagajo na obedve tekmi v Egiptu veliko pažnjo. V državno reprezentanco je namreč treba polagoma uvesti mlajše igralce, ki jih je treba pripraviti do prihodnjih tekmovanj za svetovno nogometno prvenstvo.

Partizanova druga zmaga v Grčiji

Drugo tekmo v Grčiji je nogometno društvo «Partizan» s težavo odločilo v svojo korist. Premagalo je enajstorico «Panatinaikos» iz Aten 1:0 (0:0). V prvem polčasu je bil «Partizan» v premoči, vendar ni znal izkoristiti ugodnih trenutkov. Domači so igrali zelo ostro streljali pa so netočno. Od Jugoslovanov so se najbolj odlikovali Stojanović, Zebec in Veselinović, gol pa je dal Bobek v 83. minuti.

Avstrijci v Ameriki

BOGOTA, 12. — Dunajski «Rapid» je igral neodločeno 1:1 s klubom «Milionarios» iz Bogote. Rezultat je bil dosežen že v prvem polčasu;

MEHIKO, 12. — Dunajska «Austria» in domači «Zacatepec» sta pred 55.000 igralci odigrala neodločno tekmo 2:2. Ko so domačini že vodili z 2:0, je v 26. minuti Melchior dal prvi gol in v 15. drugega polčasa je Stojaspal izenačil.

LONDON, 12. — George Robledo, odlični nogometaš iz Čila, ki igra srednjega napadalca v Newcastle United, je prejel bajno ponudbo za preselitev v Španijo. Ni sicer povedal ničesar natančnejšega o zadevi, pač pa je odgovoril, naj se ponudba naslovi na Newcastle United. Robledo je bil v zadnji sezoni angleškega nogometnega prvenstva strelec štev. 1, prvi tujec, ki mu je v Angliji uspelo kaj takega.

KONČANE SMUČARSKE TEKME V ŠVICI

ERIKA MAHRINGER IN MOLTERER oba Avstrijca, nedeljska zmagovalca

V Grindelwaldu se je mednarodno žensko smučarsko tekmovanje končalo v nedeljo z veleslalomom. Proga je bila dolga 2 km z višinsko razliko 300 m in na njej je bilo postavljenih 26 vratec. Tekmovalo je 38 smučark, ki so zastopale 7 držav. Zmagala je Erika Mahringer (Avstrija) s 4 desetinkami sekunde pred Francozinjo Berthod. Nadaljnji 2 desetinki sekunde ločita tretjo in četrto (z enakim časom) Minuzzo (It.) in Sailer (Avstrija). Naslednje tekmovalke so se plasirale: 5. Lanig (Nemčija); 6. Schoepfer (Švica); 7. Reihert (Nemčija); 8. Daenzer (Švica); 9. Klecker (Avstrija); 10. Schmidt (Francija). Med prvo in deseto je komaj 2.6 sek. razlike.

***

V Lauberhornu pa so se v nedeljo končale moške mednarodne smučarske tekme s slalomom v idealnih vremenskih razmerah. Tekmovalci so morali preteči dve progi; na prvi je bilo 48, na drugi pa 53 kontrolnih vratec. Avstrijec Molterer, ki je v soboto zmagal v smuku, v petek pa je bil v veleslalomu drugi, je tudi v nedeljo pokazal odlično kvaliteto in zmagal v slalomu.

Zmagovalec ima 21 let in je mizar v Kitzbuechlu, kjer je tudi rojen. Lani je bil kot rezerva v avstrijskem moštvu na olimpijskih igrah v Oslu.

Molterer je dosegel skupni čas 1:21.6. Sledil mu je Nemec Obermueller z 1:24.1; 3. Perret (Švica) 1:24.8; 4. Linherr (Avstrija); 5 Panisset (Francija); 6. De Huertas (Francija); 7. Grosjean (Švica); 8. Perren (Švica); 9. Oreiler (Francija); 10. Saglard (Francija).

Molterer je postal tako prvak alpske kombinacije. Sledijo mu: 2. Perren; 3. Strolz (Avstrija); 4. Senger (Avstrija); 5. Sanglard; 6. Linherr; 7. Perret; 8. Bozzon (Francija); 9. De Huertas; 10. Zurschmiede (Švica).

Skakalna tekma v Trbižu

V Trbižu je bila v nedeljo mednarodna skakalna tekma, katere so se poleg domačinov udeležili tudi nekateri Avstrijci in dva člana ljubljanske «Enotnosti». Zmagal je Avstrijec Kostner Sigfrid, naslednja tri mesta so zasedli domačini, peti je bil Gorišek Janez in sedmi Gašperšič Marjan.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — UREDNIŠTVO ULICA MONTECCHI št. 6 III. nad. — Telefon številka 93-808 in 94 638 — Poštni predal 502 — UPRAVA. ULICA SV. FRANCISKA št. 20 — Telefonska številka 73-38 — OGLASI: od 8.30 - 12 in od 15 - 18 — Tel. 73-38 — Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca trgovski 60, finančno upravni 100, osmrtnice 90 lir — Za FLRJ za vsak mm. širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din. — Tiska Tiskarski zavod ZTT — Podružn Gorica Ul. S. Pellico 1 II Tel 33-82 — Rokopisi se ne vračajo.

NAROČNINA: Cona A: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. Fed ljud. repub. Jugoslavija: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun za STO ZVU Založništvo tržaškega tiska Trst 11.5374 — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska Ljubljana Trg revolucije 19 tel. 20-009 tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 606-90332-7 — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ. - Trst.